

ՄԵՐ ԱՆԿԻՆԵՆ

ՄՏՈՐՈՒՄՆԵՐ ԹԵԼԵԹՈՆ 2006-ԷՆ ԵՏՔ

ՏՕԲԹ. Ա. ԳԱԶԱՆՃԵԱՆ

Մեր նախորդ համարով կոչ ուղղեցի մեր ողջ հայութեան, որ իր ամբողջական գորակցութիւնը բերէ «Արցախի վերածնունդ ծրագրի մէջ» Հարթութի ի նպաստ կազմակերպուած թէլեթոնին, որ այս տարի կը բոլորէ իր 9րդ տարին: Հիմնուելով նախորդ թէլեթոններուն հայթայթուած գումարներուն որպէս հետեւանք նախաձեռնուած շինարարական դրական իրագործումներուն ներջնական փաստաւորեան վրայ՝ համոզուած լինելով, որ Հինգշաբթի 23 Նոյեմբեր, 2006-ին տեղի ունեցած թէլեթոնային հանգանակութիւնը եւս պիտի պսակուի յաջողութեամբ: Ուրախ ենք հաստատելու, որ իրականացուած մեր նախատեսութիւնը աւելի քան կրկնակի յաջողութեամբ, բաղադրուած նախորդներուն տուած շուրջ 7-ական միլիոն ԱՄՆ տոլարի արդիւններուն:

Այս տարի յատկանշականն այն էր, որ մեր նահանգէն ներս մեր բարեբար հայորդիներուն մասնակցողներու թիւը արձանագրած էր յորշակի ան: Նաեւ, շոշափելի մասնակցութիւն էին մեր հայրենի նուիրատուները: Ձեռք բացարձակ մնացեալ բոլոր երկրամասերէն ներս իրենց մասնակցութիւնը բերած նուիրատուները: Բոլորին հաւաքական նուիրատուութիւններու արդիւնք եղաւ մօտ 14 միլիոն տոլար:

ԱՄՆ-ի շրջանէն՝ դեռեւս երեք շաբաթներ առաջ Լիբանանի մեր կրթական հաստատութիւններուն 4.5 միլիոն տոլարի իշխանական օժանդակութիւն փութացնող «Լիմա»՝ ինչպէս միշտ, իր ձեռք, կրկին երկարեց, այս անգամ Հարթութի կրթական կեանքի վերականգնումի աշխատանքներուն, հայթայթելով 2 միլիոն ամերիկեան տոլար: Նոյնքան ուշագրաւ էր «Project Cure»- ի 2 մլն ԱՄՆ տոլարի յատկացումը բժշկական սարքաւորումներ փութացնելու համար Արցախի հիւանդանոցներուն: Ու այսպէս, իշխանական նուիրատուներու շարքը կ'երկարի: Հոն են Ամարասի նանայարհի կառուցման բարեբարութիւնը ստանձնող Գալիֆորնիա-նակ անձնաւորութիւններէն Վահէ Կարապետեան: Ստեփանակերտի թիւ 11 դպրոցի կառուցման յանձնառու, նոյնպէս Գալիֆորնիա-նակ ծանօթ բարեբար ձեռքի Թրփանեան: Հոն են Լուիզ Սիմոն Մանուկեան, Սարգիս Յակոբեան: Լեւոն եւ Գրիգոր Թերմենեանները:

Այդ շարքին մէջ է Մոսկուայէն՝ Արա Արրահամեան, Ստեփանակերտի դպրոցի կառուցման յանձնառու: Հայաստանէն՝ Տիգրան Մովսիսեան: Միխայիլ Բաղդասարով, Սամուէլ Ալեքսանեան, Ռուբէն Հայրապետեան եւ ուրիշներ:

«ՀԱՅԱՍՏԱՆ» ՀԻՄՆԱԴՐԱՄԻ ԹԵԼԵԹՈՆԻ ԸՆԹԱՑՔԻՆ ՀԱՆԳԱՆԱԿՈՒՄԾ 13,7 ՄԻԼԻՈՆ ՏՈԼԱՐԸ ՆՈՐ ՄՐՑԱՆԻՇ

Հինգշաբթի Նոյեմբեր 23-ին, Ամերիկայի Գոհաբանութեան օրուայ առթիւ տեղի ունեցաւ «Հայաստան» Համահայկական Հիմնադրամի տարեկան դրամահաւաք-թեթեթոնը, որու ընթացքին հանգանակուած 13,7 միլիոն տոլար գումարը արձանագրեց նոր մրցանիշ:

12 ժամուայ վրայ երկարող յայտագիրը սփռուեցաւ Լոս Անճելէսէն: Հայաստան եւ աշխարհի տարբեր կողմերը հաղորդումը տարածուեցաւ Հայաստանի հեռատեսիլի ու անոր արբանեակային ծրագրի միջոցաւ:

Թեթեթոնին մասնակցելու նպատակով Լոս Անճելէս ժամանած էին Լեւոնային Ղարաբաղի Հանրապետութեան նախագահ Արկաղի Ղուկասեան, «Հայաստան» Հիմնադրամի գործադիր տնօրէն Տիգր. Նալբախ Մելքոնեան, Արցախի թեմի առաջնորդ Պարգեւ Արք. Մարտիրոսեան եւ հարկերի բազմաթիւ արուեստագէտներ:

Այս տարուայ հանգանակութիւնը նպատակաւորուած էր Լեւոնային Ղարաբաղի Հիմնադրամի վերականգնման ու զարգացման: Այդ շրջանը ներկայիս կը բնակի 12 հազար մարդ:

Առաջին անգամ ըլլալով Հայաստանէն եւ Արցախէն եղած նուիրատուութիւնները գերազանցեցին 1,54 միլիոն տոլարը:

Մեծ նուիրատուներու շարքին էին «Լիմա» Հիմնադրամը (2 միլիոն), «Project CURE» (2 միլիոն), Վահէ Կարապետեան (1,5 միլիոն) ձեռքի Թուրքիանեան (1,25 միլիոն), Ռուսաստանէն Արա Աբրահամեան (1 միլիոն), Լուիզ Սիմոն Մանուկեան (500.000 տոլար), Սարգիս Յակոբեան (250.000 տոլար), Հայաստանէն Տիգրան Մովսիսեան (140.000 տոլար, ՀԲԸՄ «Մանուկեան-Դեմիրճեան դպրոց» (115.000 տոլար), Լեւոն եւ Գրիգոր Տիգրմէնեաններ (110.000 տոլար), Հայաստանէն Միխայիլ Բաղդասարով (100.000 տոլար), Հայաստանէն «ՎիվաՄէլ» ընկերութիւնը (67.000 տոլար), Արկաղի Օվանէսեան (60.000 տոլար), Հայաստանէն Սամուէլ Ալեքսանեան (50.000 տոլար, Հայաստանէն Ռուբէն Հայրապետեան (50.000 տոլար):

Արձանագրուած յաջողութեան մասին խօսելով Տիգր. Մելքոնեան յայտարարեց, «Հեռուստամարաթոնի աննախադէպ յաջողութիւնն այս բացառիկ կազմակերպութեան առաջնութեան նկատմամբ սփիւռքի անասան հաւատի արդիւնքն է: Հիմնադրամը աշխարհասփիւռն հայութեանը մէկ ընդհանուր նպատակի շուրջ է համախմբուած, այն է՝ կառուցել հզօր ու կենսունակ Հայաստան»:

Ս.Դ.Հ.Կ. ՎԱՐԻՉ ՄԱՐՄՆԻ ՀԱՆԴԻՊՈՒՄԸ Լ.Ղ.Յ.Ի ՆԱԽԱԳԱՅ ԱՐԿԱԴԻ ՂՈՒԿԱՍԵԱՆԻ ՀԵՏ

Նախագահ Արկաղի Ղուկասեան (կեդրոնը) շրջապատուած Ս.Դ.Հ.Կ. Վարիչ Մարմնի անդամներով

Անցեալ Չորեքշաբթի երեկոցեան Ս.Դ. Հնչակեան Կուսակցութեան Արեւմտեան Ամերիկայի Վարիչ Մարմնի պատուիրակութիւնը հանդիպում մը ունեցաւ Լեւոնային Ղարաբաղի Հանրապետութեան նախագահ Տիգր. Արկաղի Ղուկասեանի հետ, որ Լոս Անճելէս ժամանած էր մասնակցելու «Հայաստան» Հիմ-

նադրամի հեռուստամարաթոնին: Սոյն հանդիպման իր մասնակցութիւնը բերաւ նաեւ Ուաշինկթընի մօտ Ղարաբաղի ներկայացուցիչ՝ Վարդան Բարսեղեան:

Հնչակեան պատուիրակութեան անունով Գաբրիէլ Մոլոյեան ող-

ԿԸ ԿԵՂԾԵՆ ՆԱԵՒ ՊԱՏՄՈՒԹԻՒՆԸ...

Հայաստանի մէջ այսօրուայ գործող բոլոր մակարդակներու իշխանութիւնները արտադրութիւնն են հակաժողովրդավարական եւ ապօրէն գործընթացներու: Սկսեալ խորհրդարանականէն, անցնելով նախագահական եւ նաեւ սահմանադրական հանրաքուէի քուէարկութիւնները տեղի ունեցան համատարած խախտումներով եւ բացայայտ կեղծիքներով: Նման միջոցներով ձեւաւորուած իշխանութիւնը գուրկ է ժողովրդային նեցուկէ եւ իր համար չենարան ընտրած է երկրի քրէական տարբեր ու կ'ապաւինի անոնց միջոցաւ իրականացուող քաղաքական փոխադրութեան կաշառակերութեան վրայ: Այս բոլորի մասին կը վկայեն միջազգային իրաւապաշտպան կազմակերպութիւնները, որոնք իրենց հերթական տեղեկագիրներով, բոլորն ալ կու գան հաստատելու երկրէն ներս տիրող իրավիճակը ու կը դատապարտեն Հայաստանի իշխանութիւններու գործունէութիւնը քաղաքական, ընկերային, տնտեսական, ազատութիւններու եւ այլ մարզերէն ներս:

Իշխանութիւններու ձեռքին գործիք են նաեւ պետական բոլոր լծակները, որոնց առաջին շարքին վրայ կու գայ Հայաստանի Հանրային հեռուստատեսութիւնը, որ դարձած է իշխանական վերնախաւի փառաբանութեան բեմ ու կառավարական «քոլիսիայի» մաս կազմող կուսակցութիւններու խօսափող:

Ս.Դ. Հնչակեան Կուսակցութեան Երեւանի «Սարգիս Տիրունի» երիտասարդական միութիւնը վերջերս հանդէս եկաւ յայտարարութեամբ մը, դատապարտելով հեռատեսիլի առաջին ալիքը՝ պատմութիւնը խեղաթիւրելու եւ սփիւռքի մասին միակողմանի եւ իրականութեան չհամապատասխանող տեղեկութիւններ ներկայացնելու համար:

Սոյն հեռատեսիլի ալիքը, որ արբանեակով կը սփռուի նաեւ աշխարհի տարբեր կողմերու հայութեան, առիթներով կը կրկնէ թէ, արտասահմանի մէջ «Հայաստան» Հիմնադրամի աշխատանքները կը գլխաւորէ Դաշնակցութիւնը: Իսկ վերջերս ներկայացուցած է Հայ ազատագրական պայքարի մասին հաղորդումը մը, որ պատմականը կ'ընէ 19-րդ դարու վերջաւորութեան եւ 20-րդ դարու սկզբնաւորութեան թրքական լուծի դէմ Հայ ժողովուրդի մղած ազգային ազատագրական պայքարին: Յայտագիրը լայնօրէն անդրադարձած է Դաշնակցութեան այդ ժամանակուայ գործունէութեան ու դերին, առանց սակայն մէկ բառ իսկ արտայայտուելու այլ կուսակցութիւններու եւ յատկապէս Հնչակեան կուսակցութեան ունեցած կարեւոր դերակատարու-

ՎԱՅԱՏԱՆԵԱՆ ՄԱՍԻՍ

ԱՄԵՐԻԿԱՑԻՆԵՐԸ ՉԵՆ ՖԻՆԱՆՍԱԿՈՐԻ ՆԱԽՈՆՏՐԱԿԱՆ ԱՐՇԱԻՐ

Ամերիկացիները այս անգամ հաստատ որոշել են՝ չֆինանսավորել Հայաստանի իշխանութեան նախընտրական արշավը, որն արդեն իսկ սկսել է: Դրա մասին է վկայում Հազարամեակի մարտահրավեր ծրագրի խիստ դանդաղ ընթացքը: Եթէ 2003 թուականի ընտրութեան համար Նահանգները տուեցին աւանս, որը Հայաստանի իշխանութիւնը այդպէս էլ չարդարացրեց, ապա այս անգամ որոշել են չխառնուել գործին, չամենայն դէպս փողով: Պատճառը կարող է լինել նաեւ այն, որ ԱՄՆ տեսաւ՝ ինչքան էլ ուզում են փող տուր Հայաստանի իշխանութեանը եւ նա էլ ինչքան ուզում է թող ստֆալտ անի ու ջրագիծ բացի, միեւնոյն է, չի ընտրուելու: Ամերիկացիները տեսան, որ դա ընդամենը աւելորդ փողի ծախս է, որը ոչ միայն օգուտ չի բերում, այլ նոյնիսկ վնասում է իրենց: Նրանք փող են տալիս Հայաստանի իշխանութեանը, իշխանութիւնը նոյնիսկ դրանով չի կարողանում իր համար քիչ թէ շատ վատահոլութիւն ու համակրանք ապահովել հանրութեան շրջանում, ինչի հետեւանքով էլ ԱՄՆ կանգնում է կամ յեղափոխութիւն ֆինանսավորելու, կամ նուազ ծախսերի գնով իշխանութեան վերարտադրութիւնը հանդուրժելու ընտրութեան առաջ: Մինչ այս, կատարուել է «հանդուրժողութեան» ընտրութիւն, թերեւս երկու ծախս չանելու համար: Իսկ այդ պարագայում Հայաստանում թուլանում է ԱՄՆ հանդէպ հասարակական վստահութիւնը, քանի որ մարդիկ տեսնում են, թէ ինչպէս է ժողովրդավարութեան ջատագով եւ դրօշակակիր համարուող երկիրն ընդունում ժողովրդավարութեան հետ որեւէ առնչութիւն չունեցող ընտրութեան արդիւնքը, կամ յամենայն դէպս աչք փակում դրա վրայ: Դրանից բացի, մի քանի միլիոն ծախսէս, որ իշխանութիւնը մնայ, յետոյ էլ մի քանի միլիոն ծախսէս, որ հեռանայ: Անտրամաբանական է ու անհաշուենկատ: Այժմ պատկերն այլ է: Ամերիկացիները որոշել են իշխանութեան մնալու համար փող

չծախսել: Դա անշուշտ չի նշանակում, որ նրանք որոշել են փոխ ծախսել հեռանալու համար: Բայց ամէն դէպքում ակնյայտ է, որ երկու ծախսից նրանք այս անգամ էլ խուսափում են՝ հետեւութիւնը բնականաբար թողնելով իշխանութեանը: Իսկ ծախսերից խուսափելու մասին է խօսում Հազարամեակի մարտահրավերի եւ Լինսիի երկրորդ ծրագրի աշխատանքի ընթացքը: Թէ մէկ եւ թէ միւս ծրագրով փողերն ուշանում են, անդառնալիորէն ուշանում են: Հայաստանի ֆինանսների նախարարը մի քանի ամիս առաջ, երբ նոր էր ստորագրուել Հազարամեակի մարտահրավերի համաձայնագիրը եւ դեռ կոնդիլիգա Ռայսի հետ 15 րոպէ նոյն սենեակում գտնուելու տպաւորութեան տակ էր, յայտարարում էր, որ Հայաստանն ակնկալ Հազարամեակի հնգամեայ ծրագրի 235 միլիոն դոլարից 6 միլիոնը: Մի քանի շաբաթ առաջ ֆինանսների նախարարն արդէն յոյս էր յայտնում, որ մինչեւ տարեվերջ Հայաստանը 2 միլիոն կը ստանայ: Իսկ վարչապետն էլ մի քանի օր առաջ ասել էր, թէ շուտով կը ստանանք այդ ծրագրի առաջին մասը՝ 1,5 միլիոն: Տարեվերջին մնացել է ընդամենը 40 օր, իսկ փողը դեռ չկայ: Եւ ամենայն հաւանականութեամբ չի էլ լինի մինչեւ գարուն: Այդ փողը պէտք է ծախսուի գիւղական ճանապարհների ասֆալտապատման, ջրագծերի անցկացման եւ այլ ենթակառուցուածքների նորոգման ու կառուցման համար: Այսինքն այդ աշխատանքի համար անհրաժեշտ է բարենպաստ եղանակ: Իսկ եղանակը Հայաստանում բարենպաստ է սկսած Ապրիլից: Իսկ Ապրիլը 2007 թուականին խիստ նախընտրական է լինելու, եւ ամերիկացիները թերեւս պատկերացնում են, որ Հազարամեակների փողով այդ շրջանում առաւել յաջողութիւն կը բաժանուի, ոչ աւելի:

ՅԱԿՈՒ ԲԱԴԱԼԵԱՆ
«ԼՐԱԳԻՐ»

ՈՐ ՄԵՆՔ ԶԵՐՈՍ

Եւ այսպէս, առաջիկայում սպասուում է Ալիեւ-Քոչարեան հերթական (կարելի է 100 տոկոսով կանխատեսել՝ անպտուղ) հանդիպումը: Կարծես թէ յայտնի են այդ հանդիպման վայրը եւ ժամանակը՝ Մինսկ, 28 Նոյեմբերի: Յայտնի է նաեւ բանակցութիւնների ներկայացուած փաստաթղթի նախագիծը, որի տարրերն արդէն ոչ մէկի համար զաղտնիք չեն. 7 շրջաններից հայկական գործերի դուրսբերում, փախստականների վերադարձ, ապաշրջափակում, հանրաքուէ: Շանսերը, որ այդ տարրերի շուրջ երկու երկրների նախագահները կը գան համաձայնութեան, հաւասար են գրոյցի: Այդ հանդիպումից յետոյ Մինսկի խմբի համանախագահները վերջնականապէս եւ, կարելի է ասել՝ «պաշտօնապէս» կը յայտարարեն «2006-ի հնարաւորութիւնների պատուհանի» փակման մասին: Դա իսկապէս կը լինի վերջին հանդիպումը ոչ միայն այս տարում, այլեւ մօտակայ 2 տարուայ կտրուածքով, քանի որ Հայաստանում եւ Ատրպէյճանում սպասուելիք ընտրութիւնների ժամանակ կողմերից ոչ մէկը տրամադրուած չի լինի նոյնիսկ ձեւ անել, թէ բանակցում է, ինչպէս դա անում են հիմա:

Բանն այն է, որ երկու երկրներում չի գտնուի քաղաքական գործիչ (իշխանամէտ, թէ ընդդիմադիր ճամբարից), որը Հայաստանում կասի, թէ որոշակի պայմաններով 7 շրջան վերադարձնելը ընդունելի է, կամ Ատրպէյճանում

րի մի մասն էլ իրականանում է, ապա դա ոչ թէ կանխատեսման, այլ տեղեկացուածութեան հետեւանք է: Գալուստին ասում են՝ ինքն էլ կրկնում է: Դա է իր գործը: Եթէ ՀՀԿ խմբակցութեան ղեկավարը իրօք լաւ վերլուծաբան լինէր, ապա կը հասկանար, որ Աջափնեակում ինչ է սպասուելու, ու որդուն խորհուրդ չէր տա դուրս գալ քաղաքապետարանից: Փաստօրէն Գալուստը մի անգամ ինքնուրոյն քայլ արեց ու «պռաւալի» ենթարկուեց: Այնպէս որ, լրագրողներս պէտք է զգոյշ լինենք գնահատականներում ու Գալուստից Նոստրադամուս չսարքենք: Մարդը հագիւ իր երթուղային գծերից է գլուխ հանում, իսկ մենք գոռով ասում ենք՝ վերլուծութիւններ արա: Յետոյ ինչ, որ իշխանութեան մտաւոր մակարդակն այնքան է ընկել, որ բացի Գալուստ Սահակեանից, էլ ոչ ոք ելոյթ ունենալ չի կարող:

Վերադառնալով ՀՀԿ-ի կեդի-քային նոր տեխնոլոգիաներին՝ նկատենք, որ դրա փորձարկումն արդեն մի քանի անգամ եղել է: Երեւանի Աւան համալսարանում թաղապետի թեկնածու առաջադրուած վարչապետ Անդրանիկ Մարգարեանի որդի Տարօնը առանց մրցակիցների դարձաւ թաղապետ մի թաղամասում, ուր իր հայրը ժամանակին չէր կարողացել նոյնիսկ աւագանու անդամ ընտրուել:

Մէկ թեկնածուի սկզբունքով ՀՀԿ-ականները մի շարք այլ տեղերում նոյնպէս համայնքապետեր են դարձել: Վերջերս Հայաստանի ֆուտբոլի ֆեդերացիայի նախագահ «ընտրուեց» նորաթուխ հանրապետական Ռուբէն Հայրապետեանը: Նա նոյնպէս առաջադրուած միակ թեկնածուն էր:

Վ.Ս.
«ԻՐԱԽՈՒՆՔ»
Կրճատուած

կը յայտարարի, որ Ղարաբաղի կարգավիճակը որոշող՝ ԼՂՀ-ում անցկացուելիք հանրաքուէն հնարաւոր է: Թերեւս Հայաստանում միակ բացառութիւնն էր Լեւոն Տէր-Պետրոսեանը, բայց նա (արդէն առիթ եմ ունեցել ասելու) դասական իմաստով քաղաքական գործիչ չէ: Նա յեղափոխական ալիքով քաղաքականութիւն եկած մտաւորական է, հետեւաբար՝ երկրի ամենաբարձր պաշտօնում գտնուելիս իրեն պարտաւորուած չէր զգում ստել, ձեւեր թափել եւ ամբոխահաճոյ ճառեր արտասանել: Հիմա ո՞վ կը համարձակուի ասել, որ կարգաւորման առաջարկուող տարբերակը «ընտրութիւն է վատի եւ վատթարի միջեւ»:

«Դասական» քաղաքական գործիչը սովորաբար գնում է նուազագոյն դիմադրութեան ճանապարհով եւ խաղում է ամբոխի բնագոյնների վրայ՝ «ոչ մի թիզ հող թշնամուն»: Նա երբեք առիթը բաց չի թողնի ցոյց տալու, որ ինքը, դրսեւորելով կոշտ, անզիջում դիրքորոշում, հերոսաբար մարտնչում է յանուն ազգի, իսկ հա իր ընդդիմախօսը պաշտպանում է հակառակորդի շահերը, անարգում է ռազմի դաշտում թափուած արիւնը, ազգադաւ է եւ թշնամի: Մի խօսքով, քաղաքական գործիչները սովորաբար վարում են այնպէս, ինչպէս Թուրքիայից Եգիպտոս եկած «յեղափոխականը» Երուսաղէմ Օտեանի յայտնի պատմուածքում: Այդ մոտիվներն, անշուշտ, շահարկուելու են Հայաստանում եւ Ատրպէյճանում նախընտրական կամպանիաների ժամանակ, եւ այդ պայմաններում նոյնիսկ ձեւ անել, թէ բանակցում են, նշանակում է հարուածի տակ դնել ամբողջ իշխանական թիմը: Ոչ մի նախագահ նման ռիսկի չի գնա:

ԱՐԱՄ ԱԲՐԱՀԱՄԵԱՆ
«ԱՌԱԽՕՏ»

ԸՆՏՐԱԿԱՆ ՏԵԽՆՈԼՈԳԻԱՆԵՐ ԿԱՍ ԻՇԽԱՆՈՒԹԻՒՆՆԵՐԻ ՎԵՐՋԻՆ ԱՇՈՒՆԸ

Իշխանութիւնները գլխապատու մխրճուել են նախընտրական արշաւի մէջ: Գաղափարական ոչ մի բան չկայ: Միայն՝ ընտրակաշառք: Արդէն սկսուել են ընտրակեղծիքները, քանի որ հեռուստատեսութեւրը գաւթուած է ՀՀԿ-ի եւ այլ իշխանամէտների կողմից: Ընդդիմութիւնը մեծ հաշուով գրկուած է եթերից: Վազգէն Մանուկեանի ու Բաֆֆի Յովհաննիսեանի նախաձեռնած քաղաքացիական շարժումը, օրինակ, շատ հպանցիկ լուսաբանուեց, իսկ Սերժիկ Սարգսեանի «կամուֆլյաժային» ջղաձիգ ելոյթը օրերով պտտեցուած էր տարբեր ալիքներով: Դատելով պաշտպանութեան նախարարի ռեակցիայից՝ Վիկտոր Դալլաբեանը ճիշդ նշանակէտին էր խփել: Իշխանութիւնները շատ լաւ հասկանում են, որ չարժէ յոյս դնել հասարակական աջակցութեան վրայ, այդ իսկ պատճառով փորձ է արուելու կեղծիքների տեխնոլոգիան գարգացնել եւ քայքայել ընդդիմադիր դաշտը: Ընտրակեղծիքների նոր տեխ-

նոլոգիան ՀՀԿ-ի կողմից արդէն կիրառուել է: Նորոյթն այն է, որ իշխանական թեկնածուն այլընտրանք չի ունենում: Աժ ընտրութիւններում յոյսը մեծամասնական տեղերի վրայ դրած ՀՀԿ-ին անհրաժեշտ են անայլընտրանք ընտրութիւններ: Այդ դէպքում կամ մէկ թեկնածու է առաջադրուում տուեալ

**Մէկ թեկնածուի սկզբունքով
ՀՀԿ-ականները մի շարք այլ
տեղերում միայնպէս
համայնքապետեր են դարձել**

ընտրատարածքում, կամ էլ ձեւական մրցակցութիւն է ստեղծուում: Պատահական չէ, որ Գալուստ Սահակեանը իրէպական է համարում Աջափնեակի ընտրութիւնների տարբերակը: Ոչինչ որ այդ համայնքում Գալուստի որդուն չթողեցին առաջ գրողուել: Ի դէպ, մամուլի թեթեւ ձեռքով լաւ կանխատեսող համբաւ ձեռք բերած Գալուստը իրականում բացարձակապէս «զերօ» է կանխատեսումներին, իսկ եթէ իր ասածնե-

ՄԱՍԻՍ ՇԱԲԱԹ-ԱՌԵՐԹ
ՊԱՇՏՈՆԱԹԵՐԹ՝
ՍՈՑԻԱԼ ԴԵՄՈԿՐԱՏ ԶՆՁԱԿԵԱՆ
ԿՈՒՍԱԿՑՈՒԹԵԱՆ
Արեւմտեան Ամերիկայի Շրջանի
ԽՄԲԱԳԻՐ
SOPEA ԱՐՇԱԿ ԳԱԶԱՆՃԵԱՆ
ԽՄԲԱԳՐԱԿԱՆ ԿԱԶՄ՝
ՍԱՅԱԿ ԹՈՒԹՃԵԱՆ
ՎԱԶԳԵՆ ԽՈՏԱՆԵԱՆ
ՅԱՐՈՒԹ ՏԵՐ ԴԱԻԹԵԱՆ
Շեռ. (626) 797-7680
Ֆաքս. (626) 797- 6863
E-Mail: massis2@earthlink.net
http://www.massisweekly.com
MASSIS Weekly
Organ of the Armenian Social
Democratic Hunchakian Party of
Western USA
1060 N. Allen Ave.
Pasadena, CA 91104
Phone: (626) 797-7680
Fax: (626) 797-6863
(USPS 667-310) (ISSN 0744-334X)
Published Weekly
Except Two Weeks in August
ANNUAL SUBSCRIPTION RATES:
USA \$50.00, Canada \$60 (Second
Class), \$75.00 (Air Mail)
Overseas \$85.00 (2nd Class Mail),
\$125.00 (Air Mail).
All payments must be made in
US funds & Drawn on US banks.
Periodicals Postage Paid
at Pasadena CA.
Please Send Address Change To
MASSIS WEEKLY
1060 N. Allen Ave.
Pasadena, CA 91104

ԼՈՒՐԵՐ

ԽՈՐՀՐԴԱՐԱՆԸ ՀԱՍՏԱՏԵՑ ՍԵՓԱԿԱՆՈՒԹԵԱՆ ՕՏԱՐՄԱՆԸ ՎԵՐԱԲԵՐՈՂ ՎԻՃԱՅԱՐՈՅՑ ՕՐԻՆԱԳԻԾԸ

«ԱԶԱՏՈՒԹԻՒՆ ՌԱՏԻՈՅ»։ Երկուշաբթի, Նոյեմբեր 27-ին Հայաստանի Ազգային ժողովը արտահերթ նիստում երրորդ և վերջնական ընթերցմամբ հաստատեց «Հասարակութեան և պետութեան կարիքների համար սեփականությունն օտարման մասին» օրինքի նախագիծը:

Ցուցարարները Խորհրդարանի շենքի մոտ

Քուէարկութեանը չմասնակցեցին «Ազգային Միաբանություն», «Արդարություն» և «Օրինաց Երկիր» խմբակցությունները, անկախ պատգամաւորներից ոմանք:

Ձեռնպահ քուէարկեցին Դաշնակցություն երկու գործարար պատգամաւորներ:

«Սա Սահմանադրությունը հակասող օրէնք է», - քուէարկութեանից առաջ պատգամաւորներին ասաց «Արդարություն» խմբակցութեան քարտուղար Գրիգոր Յարութիւնեանը՝ կոչ անելով չմասնակցել քուէարկութեանը:

Խորհրդարանի շէնքի մօտ հաւաքուած էին սեփականութեան օտարումից տուժած քաղաքացիները, ովքեր նիստի գնացող իշխանամէտ

պատգամաւորներին դիմաւորում է «Ամօթ» բացականչութիւններով, իսկ ընդդիմադիր Ալիսարգիս օրինագծին դէմ արտայայտուած պատգամաւորներին՝ ողջունելով ու յոյս յայտնելով. - «Մենք ձեր գործին ենք սպասում»:

Այդուհանդերձ, Ազգային ժողովը 70 կողմ ձայնով երրորդ և վերջնական ընթերցմամբ հաստատեց օրինագիծը:

ՊԱՔՈՒՆ ԶԱՆՔԵՐ Է ԳՈՐԾԱԴՐՈՒՄ ՌԱՍԻԼ ՍԱՖԱՐՈՎԻՆ ՎԵՐԱԴԱՐՁՆԵԼՈՒ ԱՏՐՊԵՅՃԱՆ

«ԱԶԱՏՈՒԹԻՒՆ ՌԱՏԻՈՅ»։ Ատրպէյճանի արդարադատութեան նախարարութիւնը դիմել է Հունգարիայի արդարադատութեան նախարարութեանը՝ հայ սպայ Գուրգէն Մարգարեանին կացնահարած Ռամիլ Սաֆարովին հայրենիք վերադարձնելու խնդրանքով:

Ատրպէյճանի արդարադատութեան նախարարութեան միջազգային համագործակցութեան վարչութեան պետ Զաւեր Գաֆարովի վկայութեամբ՝ երկու երկրներն էլ միացել են «Պատիժը կրելու նպատակով կաշնակողներին փոխանցելու մասին» 1983 թուականի Եւրոպական կոնվենցիային:

«Հունգարիայում ես հանդիպել եմ Ռամիլ Սաֆարովի հետ: Նա ինձ դիմում է փոխանցել պատիժը կրելու նպատակով հայրենիք տեղափոխելու խնդրանքով: Այդ հարցը կարող է քննարկուել դատավճիռ

ու օրինական ուժի մէջ մտնելուց յետոյ», - փաստել է Գաֆարովը: Նրա վկայութեամբ՝ վճռաբեկ գանգատի քննարկումը դատարանում նախատեսուած է Ապրիլին: Գաֆարովը յայտնել է, որ դատավճիռն ուժի մէջ մտնելուց յետոյ բանակցութիւնները Հունգարիայի արդարադատութեան նախարարութեան հետ կը շարունակուեն, հաղորդում է Day.az գործակալութիւնը:

Ռամիլ Սաֆարովը 2004 թուականի Փետրուարի 19-ին կացնահարել էր լեյտենանտ Գուրգէն Մարգարեանին: Նրանք մասնակցում էին Հունգարիայի ռազմական ակադեմիայում ՆԱՏՕ-ի կողմից կազմակերպուած անգլերէն լեզուի դասընթացներին:

2006 թուականի Ապրիլին Հունգարիայի դատարանը Սաֆարովին դատապարտեց ցմահ ազատազրկման:

«ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԲՆԱԿՉՈՒԹԵԱՆ ԳՐԵԹԷ ՄԵԿ ԵՐՐՈՐԴԸ ԱՇԽԱՏՈՒՄ Է ՌՈՒՄԱՍՏԱՆՈՒՄ»

Մոսկուայում լոյս տեսնող «Վերսիա» պարբերականը պնդում է, որ Հայաստանի բնակչութեան մօտ մէկ երրորդը փող է վաստակում Ռուսաստանում:

«Այսօր, ըստ ոչ պաշտօնական վիճակագրութեան, Ռուսաստանում փող է վաստակում Տաջիկստանի բնակչութեան 20 տոկոսը, Հայաստանի բնակչութեան 30 տոկոսը և Մոլդովայի բնակչութեան գրեթէ 40 տոկոսը», - պնդում է թերթը:

Ընդհանուր առմամբ, պարբերականի վկայութեամբ, ներկայումս Ռուսաստանում աշխատում է 8-10 միլիոն օտարերկրեայ քաղաքացի:

ԲԺԻՇԿ-ՍՊԱՆԵՐԻՆ ՏԱՆՈՒՄ ԵՆ ԲԱՆԱԿ

Ռոբերդ Քոչարեանը Նոյեմբերի 23-ին հրամանագիր է ստորագրել ՀՀ զինուած ուժերի պահեստագործի առաջին խմբի բժշկական կազմի սպաների զօրակոչ անցկացնելու եւ զօրացրում կատարելու մասին: Հրամանագրի համաձայն, 2006 թուականի Նոյեմբեր-Դեկտեմբեր ամիսներին կ'անցկացուի ՀՀ զինուած ուժերի պահեստագործի առաջին խմբի բժշկական կազմի՝ մինչեւ 35 տարեկան սպաների զօրակոչ՝ ծառայութեան ժամկէտը սահմանելով երկու տարի: 2006 թուականի Դեկտեմբերին կը զօրացրուեն սահմանուած ժամկէտում գինուած ուժերում պարտադիր զինուորական ծառայութիւն անցած բժշկական կազմի սպաները:

ՎԱՐԴԱՆ ՕՍԿԱՆԵԱՆ. «ՑԵՂԱՍՊԱՆՈՒԹԵԱՆ ԵՆԱԿՉՈՒՄԸ ԹՈՒՐՔԻԱՅԻ ՀԵՏ ՆՈՐՄԱԼ ՅԱՐԱԲԵՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐԻ ՆԱԽԱՊԱՅՄԱՆ ՉԷ»

«ԱԶԱՏՈՒԹԻՒՆ ՌԱՏԻՈՅ»։ «Թուրքիայի կողմից Հայոց Ցեղասպանութեան ճանաչումը նորմալ, բարիդրացիական յարաբերութիւնների նախապայման է Հայաստանի համար», - յայտարարել է Հայաստանի արտգործնախարար Վարդան Օսկանեանը «Ֆրանսպրես» գործակալութեան հարցազրոյցում: Նա համոզուած է յայտնել, որ «այդ արգելքը կարող է վերացուել թուրք եւ հայ ժողովուրդների՝ որպէս հարեւան ժողովուրդների գործակցութեամբ»:

Ռոբերդ Քոչարեանի Կիպրոս կատարած պետական այցի ընթացքում տուած հարցազրոյցում Հայաստանի արտգործնախարարը «Ժխածած կոյթ» է որակել 1915-17 թուականների իրադարձութիւնները ուսումնասիրելու համար պատմաբանների համատեղ յանձնաժողով ստեղծելու՝ Թուրքիայի վարչապետ Ռեջէփ Էրդողանի առաջարկը. - «Ինչպէ՞ս կարող է ստեղծուել համատեղ յանձնաժողով՝ առանց Անկարայի եւ Երեւանի միջեւ դիւանագիտական յարաբերութիւնների»:

«Դա քաղաքական հարց է, եւ այդ հարցին պէտք է մօտենալ քաղաքական տեսանկիւնից», - շեշտել է Վարդան Օսկանեանը:

Հայաստանի արտգործնախարարը քննադատել է Թուրքիային պետականօրէն ուրացման քաղաքականութիւն վարելու համար, ընդ որում՝ «որքան աւելի շատ երկրներ են ճանաչում (Հայոց Ցեղասպանութիւնը), այնքան աւելի ազդեակ է դառնում Թուրքիան ուրացման իր քաղաքականութեան մէջ»:

«Թուրքերը դեռ երբեք պետական մակարդակով այսքան կազմակերպուած չեն եղել ուրացման քաղաքականութիւն վարելու հարցում», - ընդգծել է Օսկանեանը:

Հայաստանի արտգործնախարարի համոզմամբ, Հայոց Ցեղասպանութեան ուրացման համար քրէ-

ական պատասխանատուութիւն սահմանող օրինագծի ընդունումը Ֆրանսիայի Ազգային ժողովի կողմից «յստակ արձագանք էր թուրքական կառավարութեան ազդեակի ուրացողական քաղաքականութեանը»:

Անդրադառնալով մտապահութիւններին, թէ ճանաչումը կարող է հանգեցնել փոխհատուցման պահանջների, Օսկանեանը շեշտել է. - «Հայաստանը այսօր իր արտաքին քաղաքականութեան օրակարգում ունի միայն Ցեղասպանութեան ճանաչման հարցը»:

Նա նաեւ ընդունել է, որ Լեռնային Ղարաբաղի հակամարտութիւնը լուրջ խոչընդոտ է Թուրքիայի հետ յարաբերութիւնների համար, եւ ընդգծել, որ «Ատրպէյճանի հետ Անկարայի աներկբայ համերաշխութիւնը գործում է Թուրքիայի դէմ, քանի որ վստահութիւնը եւ կշիռը, Արեւելքի եւ Արեւմուտքի միջեւ կամուրջ լինելու նրա հաւակութիւնները»:

Վարդան Օսկանեանն անընդունելի է համարել զուգահեռը Լեռնային Ղարաբաղի եւ Հիւսիսային Կիպրոսի միջեւ՝ շեշտելով, որ առաջինն ի յայտ է եկել Խորհրդային Միութեան փլուզման արդիւնքում, իսկ երկրորդը՝ ՄԱԿ-ի անդամ պետութեան տարածքում:

Համաձայնելով հանդերձ, որ Կիպրոսը եւ Հայաստանը խոչընդոտներ տեսնում են Եւրամիութեանը Թուրքիայի անդամակցութեան ճանապարհին, Հայաստանի արտաքին քաղաքական գերատեսչութեան ղեկավարը միաժամանակ հերքել է, թէ երկու երկրներն աշխատում են Թուրքիայի դէմ:

«Մեր այցի նպատակը անտեսական կապերի աշխուժացումն է», - յայտարարել է Վարդան Օսկանեանը: - «Մենք իրօք ունենք ընդհանուր հարցեր, որոնք քննարկել ենք, բայց մենք չենք միաբանուել այլոց դէմ»:

ԿԸ ԿԵՂԾԵՆ ՆԱԵՒ ՊԱՏՄՈՒԹԻՒՆԸ...

Շաբաթնակաւուած էջ 1-էն թեան:

Թրքական լուծի դէմ ազգային ազատագրական պայքարի ազդանշանը տուած է Հնչակեան կուսակցութիւնը: Գուժ Գափուրի եւ Պապ Ալիի ցոյցերէն մինչեւ Սասնոյ եւ Զէյթունի նպատամբութիւնները եւ բազմաթիւ ինքնապաշտպանական մարտեր կազմակերպուած են ու մղուած Հնչակեան կուսակցութեան առաջնորդութեամբ: Պատմութեան էջերը լեցուն են Հնչակեան մարտիկներու սիրագործութիւններով եւ անձնագոհութեան դրուագներով: Կարելի է ժամանակուայ պատմութեան մասին խօսիլ առանց անդրադառնալու Հնչակեան կուսակցութեան գործունէութեան ու ունեցած հիմնական դերի մասին: Պետական պիւտճէի միջոցներով ֆինանսաւորուող Հանրային Հեռուստատեսութիւնը սկզբունքով պէտք է ծառայէ միմիայն իրականութեան եւ հեռու մնայ կուսակցական քարոզչութեան: Սակայն, ինչպէս ամէն ինչ, Հայաստանի մէջ այսօր խախտուած է նաեւ այդ սկզբունքը:

Հայաստանի առաջին ալիքի կողմէ նման հաղորդումներու նպատակը եթէ նախընտրական շրջանին, յօգուտ կուսակցութեան մը հանրային կարծիք պատրաստելն է, ապա ան դատապարտուած է ճախողութեան: Ժողովուրդը կ'ակնկալէ լսել, թէ այսօր ինչ կու տայ իրեն գործող իշխանութիւնը անտեսական եւ ընկերային գետնի վրայ, որպէսզի ան կարողանայ մարդկային արժանապատիւ կեանք մը ապահովել: Այս իմաստով, դրական ոչինչ չունենալով ներկայացնելու, կը դիմուի պատմական իրողութիւնները խեղաթիւրելու եւ արտասահմանեան իրադարձութիւններու մասին բոլորովին սխալ տեղեկութիւններ ներկայացնելու անպարկեշտ միջոցին:

Մենք նպատակ չունինք թերագնահատելու որեւէ կազմակերպութեան ներդրումը մեր ազգային կեանքին ներս, սակայն չենք կրնար ընդունիլ, որ կեղծիքներու վրայ կառուցուած Հայաստանի ներկայ իշխանութիւնը հասնի այնպիսի մակարդակի, որ իր ձեռքերուն մէջ եղող զանգուածային լրատուական միջոցները օգտագործէ՝ կեղծելու համար նաեւ մեր ժողովուրդի մօտաւոր անցեալի պատմութիւնը:

Ս.Դ.Յ.Կ. ՄԱՍԼՈՅ ԴԻՒԱՆ

ՀԱՐՑԱԶՐՈՅՑ

ՀԱՐՑԱԶՐՈՅՑ ՆԱԽԿԻՆ ՎԱՐՉԱՊԵՏ ՅՐԱՆԴ ԲԱԳՐԱՏԵԱՆԻ ՅԵՏ

«ԼՂ ՀԻՄՆԱԽՆԴԻՐԸ ՊԵՏՔ Է ԿԱՐԳԱԻՈՐԻ ՂԱՐԱԲԱՂԻ ԲՆԱԿՉՈՒԹԻՒՆԸ»

«ԼՂ ՀԱՐՑՈՒՄ 4-5 ՏԱՐԻ ՅԵՏՈՅ ՄԵՆՔ ԿԱՐՈՂ ԵՆՔ ԲԱԽՈՒԵԼ ՊԱՏԵՐԱԶՄԻ»

«2006թ-ին ԼՂ հիմնախնդիր-րը չի կարգաւորուել», - աւելի քան վատահ է նախկին վարչապետ, «Ազատութիւն» կուսակցութեան նախագահ Հրանդ Բագրատեանը: Իր կառավարութեան օրօք ԼՂ պատերազմում չաղթանակ արձանագրած նախկին վարչապետը պատասխանելով՝ մեր հարցերին, վստահեցրեց, որ անկախ առկայ իրավիճակից ԼՂ հիմնախնդիրը կարգաւորելու համար դեռեւս կան հնարաւորութիւններ:

Ըստ նրա, այս պահին մենք պէտք է եռանդուն եւ ազդեցիկ քաղաքականութիւն վարենք, որը կը ստիպի Ատրպէյճանին գնալ որոշակի փոփոխումներ:

Ըստ Ձեզ, ե՞րբ կողմերը համաձայնութեան կը գան եւ հաշտութիւն կը կնքեն:

«ԼՂ հիմնախնդրի կարգաւորումը փաստաթղթով չի պայմանաւորուած: Կարող են 1000 պայմանագիր կնքել եւ 1000-ն էլ խախտել: Ոչ մի երաշխիք չկայ, որ փաստաթուղթ ստորագրելուց մէկ օր յետոյ չեն վերսկսուի ռազմական գործողութիւնները: ԼՂ հիմնախնդրի լուծման համար իրական գործօժաններն են անհրաժեշտ: Եթէ նոյնիսկ այդ փաստաթուղթը 1997-98-ին կամ Քի վետոյով ստորագրուէր, ապա այն հնարաւոր էր լինի կեանքի կոչել:

Ես այդպէս չեմ տեսնում ԼՂ հիմնախնդրի կարգաւորումը: Ինձ միշտ դարձաբեր է, թէ մինչ օրս Ատրպէյճանն ինչու չի համաձայնուում որեւէ փաստաթուղթ ստորագրել: Բոլոր տարբերակների դէպքում էլ Ատրպէյճանն ինչ-որ բան ստանում է: Եւ ինչո՞ւ Ատրպէյճանը չի ստորագրում որեւէ փաստաթուղթ:

«Մենք անընդհատ սխալմամբ ասում ենք, որ Ատրպէյճանցիները լաւ դիւանագէտներ են, սակայն սխալում ենք: Ատրպէյճանցիները շատ պարզունակ են եւ էմոցիոնալ: Այսինքն, Դուք հաւատում էք ԳԳ իշխանութիւնների այն յայտարարութիւններին, թէ ԼՂ հիմնախնդիրը չի կարգաւորուում, քանի որ Ատրպէյճանցիները չունեն համապատասխան ցանկութիւն:

«Այո, ես հաւատում եմ նրանց: Ինչո՞ւ Ալիեւը դառնում է տարածաշրջանի ամենաազդեցիկ քաղաքական գործիչը եւ ԼՂ հիմնախնդիրը ցանկանում է լուծել՝ առանց Ռուսաստանին եւ Արեւմուտքին լուծող գիշումներ անելու: Ինչո՞ւ Ալիեւին ոչինչ էր խանգարում Սահակաշվիլուց մէկ օր առաջ յայտարարել իր ՆԱՏՕ մտնելու մասին:

«Ի՞նչու է հետ պահում Իլիամ Ալիեւը:

«Իշխանութիւնը: Պարզապէս նա տիրապետում է նաւթի եւ ուզում է տարածաշրջանում դառնալ երկրորդ Քուէյթ: Վերջին հետազոտութիւններն էլ ցոյց են տուել, որ Ատրպէյճանում հսկայական գազի պաշարներ կան: Երկրորդ հանգամանքը, որ Ատրպէյճանցիներին հետ է պահում ԼՂ հիմնախնդիրը կարգաւորելու գործընթացում՝ դա նրանց զգացմունքնային լինելն է: Ինչ կա Ատրպէյճանցիներին գլխում, այն էլ՝ լեզուին է, եւ ցանկացած փաստաթուղթ ինչպէս Ատրպէյճանի ընդդիմութեան, այնպէս էլ իշխանութեան ներսի ընդդիմութեան կողմից ընկալում է իբրեւ դաւաճանութիւն: Եթէ Հէյտար Ալիեւը ժամանակին այդքան էմոցիոնալ եւ ռոմանտիկ չլինէր, ապա վաղուց ինդիքը կարգաւորուած կը լինէր: Մեր իշխանութիւնների յայտարարութիւնները վկայում են, որ իրենց բախտը բերում է, որ Ատրպէյճանցիները դէմ են փաստաթուղթ ստորագրելուն: Իսկ ի՞նչ են անելու, եթէ Ատրպէյճանն այլեւս դէմ չլինի:

«Եւ ի՞նչ եմ անելու:

«Դժուարանում եմ պատկերացնել: Ատրպէյճանն այսօր իսկապէս շահագրգիռ է ԼՂ հիմնախնդիրը կարգաւորելու հարցում, որովհետեւ հայերը չեն բնակեցնում տարածքները, չեն ստեղծում նոր գործօժաններ: Այսօր իսկապէս եւ քրիստոնեայ աշխարհների բախում է տեղի ունենում, եւ քրիստոնեաներն այնքան համախմբուած չեն, որքան մուսուլմանները: Այսօր քրիստոնեաների շահերի մէջ չի մտնում այս տարածաշրջանում հայերի ինդիքի լուծուելը: Արեւմուտքն այսօր ուզում է, որ իսլամական աշխարհի ռազմաթիւնները լուծուեն Ռուսաստանի հաշուին: Այս համատեքստում Ռուսաստանը լուծումներ է փնտրում, որ իսլամական աշխարհին գիշումները չլինեն իր հաշուին: Ուրեմն պէտք է այնքան ճկուն լինել, որպէսզի բացառուի առաջին աշխարհամարտի մղձաւանջը: ԼՂ հիմնախնդրի կարգաւորումը յետաձգելով՝ Ատրպէյճանը հզորանում է: Արդեն խօսում են 400 ԱՄՆ դոլար միջին աշխատավարձի մասին: Գնալով այդ երկրի հետ դժուար է լինելու խօսել: Մանաւանդ, որ Հայաստանը զրգուել է նաեւ Թուրքիային: Մենք այնքան անխելք են, որ թոյլ չենք տալիս Թուրքիան գնալ Մ: Ստիպում ենք, որ նա գա Արեւելք, մեզ վրայ: Մեր արածը ոչ այլ ինչ է, քան յիմարու-

թիւն: Եթէ Թուրքիան գնա Մ, մենք նրանից շուտ կը դառնանք Մ-ի անդամ:

Մենք կարող էինք բնակեցնել այդ տարածքները: Մի առիթով Սերժ Սարգսեանը նշել է, որ դա մեծ ֆինանսների հետ է կապուած, որոնք բացակայում են:

1995-96 թթ-ին, ամենաձանր տարիներին այդ տարածքներում 2 անգամ աւելի մարդ է բնակուել, քան այսօր: Վերջին 8 տարիների ընթացքում վիճելի տարածքներում բնակչութիւնը 2 անգամ պակասել է: Ի՞նչու է պատճառը:

«Պատճառն այն է, որ այսօրուայ իշխանութիւններին դա շատ չի հետաքրքրում: Պատճառն այն է, որ ամէն մի հողակտոր մի հատ լորդ կամ գնեւերալ վերցրել եւ ինչ ուզես՝ անում է: Պատճառն այն է, որ եւրոպական երկրներում մենք ցոյցեր ենք անում, հայ դատից ենք խօսում, փոխարէնը՝ գնանք ապրենք այդ տարածքներում: Պէտք է ընդունել, որ մենք նպատակաւորուած քաղաքականութիւն չենք վարում վիճելի տարածքների հարցում: Իսկ Ատրպէյճանից 400 հազ. հայ փախստականները դեգերում են աշխարհում տեղ չգտնելով:

«Ըստ Ձեզ, ԼՂ հարցում հնարաւոր է գտնել մի լուծում, որը բաւարարի բոլոր կողմերին:

«Վերջին հաշուով, այո: Հնարաւոր է ստեղծել Ղարաբաղի անկախ պետութիւն: Չի բացառում, որ Ատրպէյճանը ցանկանայ անկախ Ղարաբաղում ունենալ 15-20 ատրպէյճանական համայնքներ, եւ այդ պետութիւնն իր հերթին կունֆեդերացիոն լինի:

«1998 թ-ին Գերկայիս իշխանութիւնները նախորդներին մեղադրում էին, որ նրանք պատրաստ են տարածքները յանձնել՝ առանց ԼՂ կարգաւորման յստակեցնելու: Ինչպէ՞ս էք գնահատում ԼՂ հիմնախնդրի կարգաւորմանն ուղղուած Գերկայիս իշխանութիւնների քաղաքականութիւնը:

«Այսօրուայ իշխանութիւնները ԼՂ կարգաւորման հարց չեն լուծում: Իսկ ո՞վ ասաց, որ նախկինները չէին լուծում այդ հարցը, որտե՞ղ է գրուած: Այն ժամանակ դեռ երկու հայկական կողմ կար, Ղարաբաղը բանակցութիւնների անմիջական մասնակից էր: ԼՂ հիմ-

նախնդրում 1998 թ-ից մինչ օրս որեւէ առաջընթաց չի արձանագրուել: Միայն աւելացել է նորից հանրաքուէ անցկացնելու գաղափարը, սակայն դրա հետեւում մի մեծ վտանգ կա՝ պարզ չէ, թէ ինչ ձեւաչափով է անցկացնելու այդ հանրաքուէն: Այդ հանրաքուէն հայկական կողմը ներկայացնում է իբրեւ մեր յաջողութիւն, իսկ Ատրպէյճանը՝ իբրեւ իր:

«Դուք հաւատո՞ւմ էք բաց պատուհանի մասին միջնորդների յայտարարութեանը: Սօտ ապագայում հնարաւոր համարո՞ւմ էք խնդրի կարգաւորումը:

«Դրանք հեքիաթներ են: Ինչու՞:

«Գրեթէ վստահ եմ, որ 4-5 տարի էլ հնարաւոր է ձգել ԼՂ հիմնախնդրի կարգաւորումը, սակայն յետոյ մենք կարող ենք բախուել պատերազմի: ԼՂ հիմնախնդիրը կարող է կարգաւորուել միայն այն դէպքում, եթէ երկու երկրներում էլ իշխանութիւններն անառարկելի հեղինակութիւն ունենան: Հայաստանի այս իշխանութիւնների օրօք բացառում է ինդիքի լուծումը: ԼՂ հիմնախնդրի ցանկացած լուծում պէտք է դրուի հանրաքուէի, սակայն այսօր որտե՞ղ դրուի, երբ Ղարաբաղի փոխարէն բանակցում է Հայաստանը: ԼՂ հիմնախնդիրը պէտք է կարգաւորի Ղարաբաղի բնակչութիւնը, իսկ իրաւաբանօրէն Հայաստանը չի կարող ներկայացնել Ղարաբաղի բնակչութեան շահերը:

ՎԻԿՏՈՐԻԱ ԱՐՐԱՀԱՄԵԱՆ

Advertisement for Blue Cross of California health insurance plans. It features a circular diagram showing various plan options like PPO Share 2500 & 3500, PPO Share 1500, PPO Share 1000, PPO Share 500, PPO Saver, and Basic PPO 1000 & 5000. The text promotes 'The Power of Blue' health coverage for every household member and every household budget, highlighting affordable plans for the whole family.

Advertisement for A.B.A. Insurance Services celebrating a 30th Anniversary (1975-2005). It features a cartoon illustration of a man in a suit running. The name 'BEDROS SIAMANTO MARONIAN' is prominently displayed. Contact information includes phone number 818-500-9585 and address 805 East Broadway, Glendale, CA 91205. It also mentions 'ONE EIGHT HUNDRED FOUR "HAI-TAD"' and 'AUTHORIZED AGENT FOR BLUE CROSS OF CALIFORNIA LIC. # 0494056'.

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ՇՈՒԱՐԱԾ ԱՄԵՐԻԿԱՆ ԻՐԱՊԱՇՏՈՒԹԵԱՆ ՓՆՏՈՏՈՒՔ

ՅԱՐՈՒԹԻՒՆ ՍԱՂԻՆԱՆ

Շուտով իրաքեան պատերազմը կը բոլորէ իր չորրորդ տարին, նոյնքան կամ աւելի երկար քան Ամերիկայի մասնակցութիւնը համաշխարհային երկրորդ պատերազմին: Քիչ մը ամէն կողմերէն արդէն սկսան լսուիլ քննադատութեան ձայներ, իրաքեան պատերազմին ամերիկեան մասնակցութեան վերջ մը գտնելու համար: Մինչեւ Նոյեմբեր 7ի ընտրութիւնները, Պուշ-Չէյնի-Ռեմֆֆելտ եռեակը կը խօսէր «ընթացքը շարունակելու» մասին, որոշում եւ տրամադրութիւն մը որ Պուշի բերնին մէջ ծիծաղաշարժ արտայայտութեան ձեւ առած էր: Մինչ իրաք անխուսափելիօրէն կը դիմէր դէպի քաղաքացիական պատերազմ, եռեակը կը պնդէր «ընթացքը շարունակելու» մասին, եւ այս «մինչեւ յաղթանակ»: Սակայն իրենց չար բախտէն, ընտրութիւնները եկան ձախողութեան մատնելու Պուշը եւ իր Հանրապետական կուսակցութիւնը: Գոնկիտի երկու Տուները - Սենատը եւ Ներկայացուցիչներու Տունը, յանձնելով 12 տարիներէ ի վեր փոքրամասնութեան մէջ մաշած Տեմոքրատի կուսակցութեան: Ձախողութիւնը շնորհիւ էր: Պարտութեան յաջորդ օրն իսկ, իր պաշտօնէն կ'արձակուէր խրոխտ, հպարտ եւ ամբարտաւան Տանըլտ Ռեմֆֆելտ, եւ զինք կը փոխարինէր «CIA»ի նախկին ղեկավար մը, Ռոպերթ Կէյթս անունով: Այս վերջինը շուրջ 30 տարիներ ծառայած էր իշխանութեան, յատկապէս ներկայ նախագահի հօր իշխանութեան օրով: Այս մէկը նշան էր որ վարագործի ետին, երկրի քաղաքական ուղղութեան վրայ, լուրջ ազդեցութիւն կը բանեցնէր հայր Պուշը, եւ արդէն իսկ կը մոռցուէր հուշակաւոր «ընթացքը պահելու» որոշումը, եւ կը խօսուէր «իրապաշտութեան» մասին, եւ «տարբեր կարծիքներ» լսելու եւ հաւաքելու մասին: Այս բոլորին մէջ, քաղաքական նորագոյն կը դառնար Տ. Ռեմֆֆելտ: Խորքին մէջ սակայն, ձախողութիւնը օրուայ նախագահ Պուշինն էր, եւ սակայն, այս մէկը տակաւին երկու տարիներ ունի իշխանութեան գլուխը, պատմութեան անցնելէ առաջ: «Իրապաշտութեան» եւ «ընթացքի փոփոխութեան» երկրորդ արտայայտութիւնը կը կայանար նշանակման մէջ բարձրաստիճան յանձնարման մը, որուն անդամները դարձեալ մարդիկ էին որոնք ծառայած էին հայր Պուշի օրով: Այս մէկը եւս կը նշանակէ որ երկրի ղեկը գաւակէն կ'անցնի հօրը ձեռքը եւ սակայն, անշուշտ զգուշօրէն, վարագործի ետին, առանց մեծ ցնցումի: Իրագեկները չուշացան այս «նրբութիւնը» տեսնելու, հակառակ այն իրողութեան որ այդ նշանակումը յանձնարման մարդիկը, Պէյքըր եւ Հեմիլթըն, 15 տարիներ առաջ այսօրուայ Աֆղանիստանը լքած էն քաղաքացիական պատերազմի եւ Պըն Լէտընի «Ալ-Քալիտա»ին եւ Եւրոպայի մէջ ցեղասպանութիւն մը արտօնած: Սակայն քաղաքականութիւնը ըստուած «աղտոտ» զբաղում մըն է, ունի իր «նրբութիւնները» եւ անցեալի «յանցանքները» չուտով կը մոռցուին, եւ այս «խմաստունները», հաւասարապէս նշանակուած երկու կուսակցութեան կողմէ, արդէն իսկ շարժանքի ի վեր

կը հանդիպին իրաքեան «աւազարտութիւն» լուծում կամ լուծումներ գտնելու համար: Նաեւ «մեծ իմաստուն» մըն ալ Քիսինճըր կոչուածն է, որ սկսաւ բարձրաձայն արտայայտուելու որ «իրաքի պատերազմը զինուորապէս շահուելիք չէ»: Ուրեմն, պէտք է դիմել «փոփոխութեան», ինչպէս որ կը պահանջէն Տեմոքրատները, որ առանց մանրամասնութեանց մէջ մտնելու, կը նշանակէ ցարդ հետեւած ընթացքի փոփոխութեան, մէկ խօսքով, պատերազմականէն անցնիլ դիւանագիտութեան:

ՈՒՐԵՄՆ ԻՆՉ

Ձեւ մը պէտք է գտնուի իրաքէն հեռանալ, վեց ամիսէն, մէկ տարիէն, երկու տարիէն, յստակ չէ: Այս կարենալ ընելու համար, ինչ կ'առաջարկուի:

Ա. Աւելի արագ, եւ աւելի աշխույժ կերպով կազմակերպել իրաքեան բանակը եւ ոստիկանութիւնը, որպէսզի անոնք ստանձնեն երկրի ապահովութիւնը, ամերիկեան ներկայութեան կարենալ վերջ մը տալու համար: Այս սակայն, դերին առաքելութիւնն է թուիլ ըլլալ: Այս տարիները ընթացքին երկրէն ներս հրապարակ իջած են անկանոն «միլիտիա»ներ, Շիի, Սիւննի, Քիւրտ, որոնք սարսափ եւ քանդում կը ստեղծեն երկրէն ներս, օգնութեամբ դուրսէն եկած «փարթիզանները»: Այս «դուրսը» կը նշանակէ Սուրիա, Իրան եւ Ալ-Քալիտա, որոնց հասցէին, տակաւին մինչեւ վերջերս, Ամերիկայի «թշնամիներ» որակումը կը տրուէր: Իրաքը այսօր, դարձած է, շնորհիւ Ամերիկայի, համաշխարհային ահաբեկչութեան կեդրոն: Ուրեմն իրաքեան ապահովութեան ոյժերը կազմակերպումը եւ անոնց որոշիչ ներկայութիւնը տակաւին կը կարօտի: Արդարեւ, դժուարին առաքելութիւն, թերեւս գրեթէ անկարելի: Ամերիկայի եւ իր բանակի ներկայութիւնը յստակ պատճառ է բռնութեան, բախումներու, ձգտուածութեան եւ դժուար է ներկայիս պատկերացնել թէ ինչպէս Ամերիկան պիտի կարենայ իր ձեռքը ազատել, եւ տուն վերադառնալ: Առանց ապահովութեան ստեղծման, Ամերիկայի մեկնելու պարագային, իրաք կամ կը յանձնուի արդէն իսկ սկսած քաղաքացիական պատերազմի ճիրաններուն, որ կրնայ յանգիլ երկրի երեք բաժիններու ստեղծման, Շիի, Սիւննի եւ Քրտական, իր աննախատեսելի բարդութիւններով: Ամերիկացիներէն շատեր կը պնդեն որ այս հարցը աւելի կը վերաբերի իրաքցիներուն եւ այս վերջիններուն գիտնալիքն է թէ ինչ կ'ընեն իրենց երկիրը:

Բ. Դիւանագիտութեան երկրորդ երեսը կը վերաբերի իրաքեան թնձուկին լուծում մը փնտռել եւ գտնել, ոչ պատերազմական միջոցներով: Այլ խօսքով, Ամերիկայի եւ իր մանրմունը դաշնակիցներու կողքին, որոնց մէջ Թոնի Պլէրի Անգլիան, խորհրդակցութեան կանչել Սուրիան եւ Իրանը, երկու երկիրներ որոնց հետ Ամերիկան շատ վատ յարաբերութեան մէջ է, չըսելու համար, նոյնիսկ թշնամական: Չարմանալիօրէն Սուրիոյ եւ Իրանի հետ կապեր եւ խորհրդակց

ՏԱՆՈՒՆ ՈՒՍՍՑԵԼՏ ԵՒ ՍԱՏՏԱՍ ԸՒԻՍԷՅՆ

ՀԱՅԿՆԱԳԳԱՇԵԱՆ

Սոյն տարուան Նոյեմբեր 7ին Մ. Նահանգներու ժողովուրդը կէս ժամանակը (midterm) ընտրութիւնները կատարեց, երկիրը կառավարելը վստահելով դեմոկրատներուն: Թէ ինչու 1994ին ի վեր երկրին ղեկը պահող Հանրապետական կուսակցութեան հանդէպ վստահութիւնը խախտեցաւ ի նպաստ դեմոկրատներուն՝ քանի մը պատճառներ կան, որոնց գլխաւորը իրաքի պատերազմն է: Կարելի չէ անտեսել նաեւ Սեպտեմբեր 11ի օդանավային յարձակումը, որ փճացուց Նիւ Եորքի միջազգային ատելտրական կեդրոնի գոյգ շէնքերը, եւ ատկէ ի վեր թափ առած ու շարունակուող հակամերիկեան եւ հակամիջազգային ահաբեկչական գործողութիւնները՝ իբր հակադարձութիւն նախագահ Պուշի (հանրապետականներու) սխալ քաղաքականութեան: Երեք տարիէ ի վեր շարունակուող եւ վիճեցնող տասներեքամեայ պատերազմը չի շնորհող այս պատերազմը հարկը հազարաւոր իրաքցիներու եւ հազարաւոր ամերիկացի զինուորներու մահուան պատճառ դարձաւ՝ անփառունակ վերջապետութեան մը բոլոր հաւանականութիւններով:

Ճակատագրական այս սխալին գլխաւոր պատասխանատու եւ սահմանադրութեամբ պաշտպանուած նախագահը տակաւին երկու տարի պաշտօնավարելու շրջան ունենալով, «դրուժմը պայթեցաւ» պաշտպանութեան նախարար Տանըլտ Ռոպերթի գլխուն: Ռոպերթի եւ ամբարտաւան այս պաշտօնատարը իր նկարագրին բերումով եւ իրեն խորհրդատու խմբակի հրեայ կորիզին թելադրութեամբ ձեռնարկեց իրաքի վրայ յարձակման՝ այն պատճառաբանութեամբ որ իրաք օժտուած է «զանգուածային բնաջնջման գէնքերով», որոնք սպառնալիք են Ամերիկայի եւ աշխարհի ապահովութեան: Ամերիկեան առաջին

պրպտուամները ի գուր անցան այդ ահաւոր գէնքերը գտնելու: Բայց Ռոպերթի պնդեց.- «Մենք գիտենք որ այդ գէնքերը հոն են» ըսաւ ան, եւ յարձակումը սկսաւ: Բայց հակառակ ամերիկեան խորացող նախադրականութիւն եւ պրպտուամներուն այդ գէնքերը չգտնուեցան ու չգտնուեցան:

Ժամանակի ընթացքին այս նախադրականութեան իսկական պատճառները հետզհետէ աւելի յստակ դառնալով, Մ.Ա.Կ. ստիպուեցաւ միջազգային յանձնախումբ մը ուղարկել իրաք, պարզելու համար «զանգուածային բնաջնջման գէնքերը» գաղտնիքը: Երկար պրպտուամներէ յետոյ Մ.Ա.Կ. յանձնախումբը եւս իր պաշտօնական տեղեկագրով յայտնեց, թէ նման գէնքեր գոյութիւն չունին իրաքի մէջ:

Մինչ այդ սակայն, ամերիկեան օդուժը իր ամենէն արդիական օդանավերով, ամենէն ահաւոր ուժերով եւ հրթիռներով (որոնցմէ ոմանց պատերազմական օրէնքով արգիլուած ըլլալը երեւան ելաւ) քարուքանդ ըրած էին Պաղատաւ, ցիրուցան ըրած էին իրաքեան բանակը եւ բանտարկուած էր երկրին նախագահ Սատտամ Հիւսէյնը: Պատրուակը նպատակին ծառայած էր:

Այժմ, երեք տարի յետոյ, շուրջ 150,000-նոց ամերիկեան բանակը հոն է տակաւին երկու գլխաւոր պատճառներով.- Ա. Իրաքեան քարիւղին սիրոյն եւ Բ. Իսրայէլի մտահոգութիւն պատճառող արաբական գլխաւոր ուժը անվնաս պահելու համար: Կայ նաեւ շուկայ հանուած երրորդը՝ իրաքցիներուն դեմոկրատի ստրկեցնելու համար՝ թէ՛ հաւատացող կայ:

Ի տես պատերազմին պատճառած օրէ օր աճող գոհերուն, հազարաւոր հաշմանդամներուն ու ցաւազարներուն եւ ամերիկեան յարձակման աւելի մոլթ հեռանկարին՝

PHOENICIA
RESTAURANT
TRADITIONAL LIBANESE COISINE

Now Open
Mon-Thur. 11 am to 11 pm
Sun. Noon to 11 pm
Fri. & Sat. 11 am to 2am

Live Entertainment
Koko Hayitian
& Belly Dancing Show

Patio Dining

343 N. Central Ave. Glendale, Ca. 91203 e mail: info@phoenicia.us www.phoenicia.us
For Reservations: Tel: 818.956.7800 Fax: 818.956.0320

ՐԱՅ ԱՐԺԵԼԵՆԻ

**ՄԵԾ ԵՐԱԺՇՏԱԳԵՏ ԿՈՄԻՏԱՍ
ՎԱՐԴԱՊԵՏԻ ՎԵՐՋԻՆ ՊԱՏԱՐԱԳԸ
(Վախճանման 70-ամեակի Լրումին)**

ԴՈԿՏ. Տ. ԶԱԽԷՆ ԳԶՆՅ.
ԱՐՋՈՒՄԱՆԵԱՆ

Հայ ժողովուրդի եւ Հայաստանեայց Եկեղեցւոյ երախտարժան եւ տաղանդաւոր հոգեւորական Կոմիտաս Վարդապետ սուրբ դառնալու տիրապար հոգեւորականներէն կը հանդիսանայ այսօր անտարակոյս, որ ապրեցաւ եւ ստեղծագործեց Մեծ Եղեռնէն անմիջապէս առաջ: Որպէս «կենդանի նահատակ» աքսորէն վերադարձին մնաց հոգեկան հիւանդութեան ճիրաններուն մէջ ու վախճանեցաւ 1935 թուին Ֆրանսայի մէջ:

Կոմիտաս վիրաւոր: Այս կերպ կը բնորոշեմ անմահ Կոմիտաս, նկատի ունենալով իր տառապալից տարիները՝ 1915 թուականէն սկսեալ, իր հոգեխուով ու մտատանջ, գերզգայուն եւ արուեստագէտի նուրբ ու մաքուր անձը գատելով միւսներէն, որոնք ակամատես եղան իր կեանքին, եւ աւելի ուշ շնորհընկալները եղան իր տաղանդին:

1914 թուին էր, երբ Կոմիտաս Փարիզի միջազգային երաժշտական համագումարէն Կ. Պոլիս կը վերադառնար վառ հեռանկարներով, յուսալով որ յաջորդ համաժողովին եւս ներկայ պիտի կարենար ըլլալ Պեռլինի մէջ, ուր հրաւիրուած էր բանախօսելու հայ երաժշտութեան մասին, յատկապէս «Հայոց երգեցողութեան ձեւի» մասին: Սակայն այդ նոյն տարին տակնուվրայ ըրաւ ամէն յոյս եւ լոյս, երբ անսպասելիօրէն բռնկեցաւ համաշխարհային առաջին պատերազմը:

Յաջորդ տարի հայ մտաւորականներ երբ յանակնկալս բանտ կ'առաջնորդուէին, անոնց մէջն էր նաեւ ծայր աստիճան զգայուն եւ նուրբ հոգեկան կառոյցով օժտեալ Կոմիտաս Վարդապետ: Երբ խօսին իսկ արգիլուած էր բանտի խուցերուն մէջ, «Կոմիտաս գտնու մ է ելքը եւ երգեցողութեան միջոցով ցանկացած միտքը հաղորդում է իր բախտակիցներին», ինչպէս գրած է իր կենսագիրներէն մին, որուն համար սակայն թրքատիպ ասաւոր ապտակով մը կը ցնցուէր ան ամբողջ մարմնով գոր չէր մոռնար մինչեւ կեանքին վերջը:

1915 թուականի Ապրիլ 24-ին, հայ մտաւորականներու շարքին՝ Սիւսանյանի, Վարուժանի, Ջարդարեանի, Սեւակի, Տաղաւարեանի, Երուխանի, Յարութիւնեանի, Կիւրճեանի, Զէօկիւրեանի, Քէլէկեանի եւ հարիւրաւոր այլոց հետ Կոմիտաս կը քշուէր Անատոլուի խորքերը: Հոն կրած ասաւոր տառապանքը, ասն ու սարսափը, հայկական կոտորածներն ու թշուառութիւնը, որոնց ականատես եղաւ ինք, հոգեպէս ցնցեցին իր էութիւնը, ու այս մեծ արուեստագէտը վիրաւորեցին անդամանելի կերպով:

Հիմէն խախտած, եւ հոգեկան հաւասարակշռութիւնը կորսնցուցած, Կոմիտաս Վարդապետ «ողջ» վիճակով կը վերադառնար Կ. Պոլիս, եւ տարի մը ետք, 1916-ի գարնան, իր մէջ մնայուն հիւանդութեան նախանշանները կը յայտնուէին, ու ամէն դարմանում կ'ըլլար իսպուստիկ, ու վիրաւոր Կոմիտաս հոգեբուժական հիւանդանոց կը տարուէր: Ողջ էր Կոմիտաս, եւ սակայն «նահատակուած» ու անվերադարձ մեկնած իր մտաւորական եղբայրներուն հետքերով: 1919 թուին Փարիզ փոխադրուելով, մօտ քսան տարի օտարութեան մէջ կատարեալ «անտու-

նի» դարձած, իր իսկ բառերով ու անմահ երգով, հիւանդանոցի պատերուն մէջ ամփոփուեցաւ ինքն իր մէջ:

Պատերազմի տարիներուն շարք մը նամակներ գրուած են Կ. Պոլսոյ պատրիարքարան ուղղուած, ինդրեւ լով որ հէք Վարդապետը աքսորէ վերադարձին հայ եկեղեցիներուն մէջ տօնական առիթներով պատարագէր եւ երգէր, գուցէ այդ ձեւով ազատէր ինքզինք «վիրաւոր» այդ կացութենէն: Բերայի Ս. Յարութիւն եկեղեցիէն երկու անգամ ինդրուած էր որ Կոմիտաս 1915 Մայիս 17ին եւ 1916 Յունուար 2ին պատարագ մատուցանէր, եւ նոյնիսկ ներկայ ըլլար նոյն տարուան Աւագ Շաբթուան եւ Ջատիկի արարողութեանց: Այդ հրաւերներէն գործադրուած է ապահովաբար իր վերջին ճիգով իրագործուած 1915 թուի Ջատիկի իր «վերջին» պատարագը գոր ինք ղեկավարեց, գայն նոր մշակումի մը ենթարկելէ ետք:

«վերջին Պատարագը», եղաւ իր իսկ գոհաբերութիւնը իր կրած խաչին վրայ, գոր խորանի վերածեց

ու մատոյց յետագայ սերունդներուն այնքան հոյակապ կատարումով: Եղեռնի այդ նոյն տարին, հակառակ դժնդակ պայմաններուն որոնց հետեւանքով ցիրուցան եղած էին իր երգչախումբի երգիչները, Կոմիտաս Վարդապետ կարողացաւ վերակազմել իր խումբը եւ պատրաստել վերոնշեալ Ջատիկուան Կոմիտասեան պատարագին: Իր աշակերտներէն Միհրան Թումաճանի վկայութեամբ, Կոմիտաս «մեծ խանդավառութեամբ սկսաւ պատարագի երգեցողութիւնները շարադրել եւ փորձերու ձեռնարկել գիշերը ցերեկին խառնելով», մինչեւ որ երգչախումբը պատրաստ կրցաւ ըլլալ:

Այս կերպ միայն կրնար ըլլալ «վերջին պատարագ»ի փոխանցումը իրմէ ղէպի գալիք սերունդներ, երբ 1915ի Ջատիկի ձրագալոյցին եւ Ջատիկին, Կոմիտասի ղեկավարած «վերջին» պատարագը առաջին անգամ ըլլալով երգուեցաւ Ղալաթիոյ ուխտատեղի դարձած եկեղեցիին մէջ ուր կը հանգչի Յովհաննէս Կոլոտ մեծ պատրիարքը: Նկատի առած վարդապետին անձնապէս կատարած վերջին հպումներն ու վերականգումը Կոմիտասեան Պատարագին, կրնանք անվարան ըսել որ իր ներկայ վիճակով, երբ կ'երգենք գայն անհուն հրճուանքով եւ հոգեզ-

մայլ հնչիւններով, «Պատարագը» իր ամենամեծ ու ամենակարեւոր մասերով Կոմիտաս Վարդապետի երկարամեայ աշխատանքին արգասիքը կը կազմէ, ինքնին ներկայացնելով ոճական ու որակական տուեալներով կուռ ամբողջութիւն մը, որ հիմնականին մէջ աւարտած գործ մըն էր, որպէս Վարդապետին վերջին շունչը:

Իսկ երբ նկատի ունենանք յետագային կատարուած Կոմիտասեան Պատարագին իմբացրութիւնն ու հրատարակութիւնը, մանաւանդ երբ գիտենք թէ Կոմիտաս բոլորովին չէր կրցած վերջնական ձեւ տալ իր գործին, հարկ է համաձայնիլ իր տաղանդաւոր աշակերտ Վարդան Սարգսեանին հետ եւ ընդունիլ թէ «նկատելով որ մեր ձեռքը գտնուած բնագիրներուն մէջ կը պակսէին ինչ-ինչ յարակից մասեր, մեր կողմէ աւելցուցինք զանոնք մասամբ հետեւելով այն ոճին՝ որով վարդապետը ինքն իրմէ դաշնաւորած էր միեւնոյն ձայնեղբէջն ունեցող ուրիշ կտորներ»:

Կոմիտասի Պատարագը երաժշտական բարձր մակարդակի գործ մը ըլլալէ անդին, ստեղծագործութիւն մըն է հայ ժողովուրդի եկե-

Շար.բ էջ 19

**Թէքէեան Մշակութային Միութեան
Հիմնադրութեան 60-ամեակին առիթով
ԹՄՄ, Փասապինա-Կոլէնպոլի Մասնաճիւղը
Կը ներկայացնէ**

**Հովանաւորութեամբ Թեմիս Բարեխանամ Առաջնորդ
Գերաշնորհ Յովնան Արք. Տէրպէրեանի**

**Նիւ Եորքի Սբ. Վարդան Տաճարի
Շուշի Պարախումբը**

**Իր Անդրանիկ Միակ Ելոյթով Լուս Անճելլաի Մէջ
Պարուսոյց – Գեղարուեստական Ղեկավար
Սեդա Փասապեան-Քանթարճեան
Մասնակցութեամբ**

**Սիրոսած Երգիչ Յովիկ Գրիգորեանի
ու երաժշտական Ղեկավար Անդրանիկ Մուրապեանի**

**Տեղի Կ'ունենայ
Կիրակի, 3 Դեկտ. 2006-ի երեկոյեան ժամը 4:00-ին
Փասապինա քաղաքի Գոլէճի Մէքսըն
հանդիսասրահին մէջ**

1570 E. Colorado Blvd., corner of Hill street
(Parking For \$ 1.00 Is Available In The Structures On Bonnie & Hill Streets)

Տոմսերու արժէք: \$50, \$40, \$30, – \$20

Տոմսերու համար հեռաձայնել հեպտեմայ թիւերուն:
Գրապոստի Պերճ : 818-244-3830
Ապրիլ Գրապոստի : 818-243-4112
Մարալ Դապարեան : 626-296-2921 8.00am-1.00pm.

ՓԱՂՈՒԹԱՅԻՆ

ՍՏԱՑՈՒԱԾ ԵՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆՆԵՐ «ՅԵՂԱՍՊԱՆԱԳԻՏՈՒԹԻՒՆ» ՓՐՈՖ. ԴՈԿՏ. ԳԵՈՐԳ ԽՐԼՈՊԵԱՆ

ՄԻՄԻ ԵՆ ԱՐՄԷՆ ՅԱՐՈՒԹԻՒՆԵԱՆ ՄԱՏԵՆԱՇԱՐԻ ԵՆ ՄԻՄԻ ԵՆ ԱՐԱՔՆ ՅԱՐՈՒԹԻՆԵԱՆԻ մեկենասութեամբ եւ Դոկտ. Երուանդ Քասաբեկի «Նետեղականօրէն հակողութեամբ», Փրոֆ. Գէորգ Խրլոպեանի 406 էջերէ բաղկացող ներկայ այս պատկառելի գիտաշխատասիրութիւնը լոս տեսած է 2006-ին Պէյրութ-Լիբանան: Հեղինակը կը գրէ. «Սոյն հատորը ձօնում եմ այն բոլոր մարդկանց անմահ յիշատակին, որոնք ապրեցին, ստեղծագործեցին, երազեցին ու վախճանեցան մեծ, վեհ, հայրենանուէր ու Աստուածահաճոյ գաղափարներով, որպէսզի մեր կեանքը դառնայ աւելի գեղեցիկ, աւելի կատարեալ, աւելի դրախտային եւ աւելի երջանիկ, որպէսզի նրանց լոյսով, ջերմութեամբ ու գործով մենք աճինք: Ձօնում եմ բոլոր այն մարդկանց անմահ յիշատակին, որոնք իրենց միտքը, հոգին, գործը, քրտինքը, արիւնը եւ պատգամները այնպէս խառնեցին հայ հողին, որ անբաժան դառնան հայ հողին ու հայ մարդը, որ յաւերժ խօսի հայ մարդը:»

սին, կը գրէ հեղինակը, թէ «Յեղասպանութեան բազմակողմանի, համակարգուած մօտեցումը նոր է սկսում կատարել իր հասունացած քայլերը: Սոյն հատորը այդ ուղղութեամբ կատարուող մի քայլ է:»

Գիրքը ունի առաջաբան մը, ուր դէպի իր վաղ մանկութեան տարիները յետադարձ ակնարկ մը նետելէ ետք իր ուսումնական արեւելումին, ուսուցչապետական կենսափորձին ու գիտա-հետազոտական պարապմունքներու ու պատմագիտական արեւելումի հիմնադրոյթներու մասին, Խրլոպեան շեշտը կը դնէ նաեւ ճակատագրի բաղդակցութեան վրայ իր եւ այն հազարաւոր սփիւռքահայ մանուկներու միջեւ, որոնք իրեն պէս հասակ առին «Հայոց Յեղասպանութեան փաստի ճանաչման, իմաստաւորման ու պահանջատիրութեան գիտակցութեան առաջացման, կազմաւորման ու խորացման բովում:» Խրլոպեանի հետազոտող միտքը՝ թուրքիոյ կողմէ նիւթուած Հայոց Յեղասպանութեան մասին տարիներու ընթացքին ամբարած պատմական, մշակութային, իրաւաբանական, աստուածաբանական, քաղաքական, սոցիալ-հոգեբանական եւ գաղափարական բազմաբնոյթ դրոյթները կը հիմնաւորէ իր եւ այդ հազարաւոր սփիւռքահայ մանուկներու մատղաշ տարիներուն ապրած հայոց Յեղասպանութեան պատճառած հոգեբանական կազմաւորման գործընթացին վրայ: Կը գրէ ան. «Յեղասպանութեան բազմաբնոյթ փաստի ու դրա հետեւանքների գիտակցումը սփիւռքահայ նոր սերնդին անհատականութեան մէջ արմատաւորում էր որպէս հայրենասիրութիւն, ազգային ինքնագիտակցութիւն եւ ազգայն թռիչքների դրդապատճառ:» Անդրադառնալով իր այս աշխատասիրութեան առաջելութեան մա-

ԵՐՈՒՍԱՂԵՍԻ ՍՐԲՈՅ ՅԱԿՈՒԲԵԱՆՅ ՄԻԱԲԱՆ ԸՈԳՁ. Տ. ԷՄՍԱՆՈՒԷԼ ՎՐԴ. ԱԹԱԶԱՆԵԱՆ Կ'ԱՅՅԵԼԷ ԱՐԵՄՏԵԱՆ ԹԵՍԸ

Երուսաղէմի Սրբոց Յակոբեանց Միաբանութեան անդամ՝ Հոգ. Տ. Էմմանուէլ Վրդ. Աթաջանեան հիւրաբար կ'այցելէ Հայց. Եկեղեցոյ Արեւմտեան Թեմը:

Հայր Սուրբը Լոս Անճելըս ժամանելէն ետք, Ուրբաթ, Նոյեմբեր 24ին, 2006 այցելեց Առաջնորդարան եւ Երուսաղէմի Ամեն. Տ. Թորոս Պատրիարք Մանուկեանին ողջոյնները փոխանցեց Առաջնորդ Սրբազան Հօր եւ տեղեկութիւններ տուաւ Միաբանութեան առաքելութեան մասին: Սրբազան Հայրը սիրով ընդունեց զինք: Ապա Հայր Սուրբը ծանօթացաւ Առաջնորդարանի հոգեւորականներուն եւ պաշտօնեաններուն հետ:

Թեմակալ Առաջնորդ՝ Գերշ. Տ. Յովնան Արքեպիսկոպոս Տէրտէրեանի հրահրով, հիւր հոգեւորականը Կիրակի, Նոյեմբեր 26ին Սուրբ Պատարագ մատուցեց եւ քարոզեց Կլէնտէյլի Սուրբ Գէորգ Հայց. Եկեղեցոյ մէջ:

Սրբազան Հօր բարեհաճ կարգադրութեամբ Հայր Սուրբը պիտի

Պատարագ եւ քարոզէ Նետեղական Եկեղեցիներուն մէջ:

ԿԻՐԱԿԻ, ԴԵԿՏ. 3ին Սուրբ Աստուածածին Հայց. Եկեղեցի, Գոսթա Մեսա: Ժամերգութիւնը պիտի սկսի առաւօտեան ժամը 10:00ին, Սուրբ Պատարագը՝ 10:30ին:

ԿԻՐԱԿԻ, ԴԵԿՏ. 10ին Սուրբ Պետրոս Հայց. Եկեղեցի-Երիտասարդացի Կեդրոն, Կլէնտէյլ: Ժամերգութիւնը պիտի սկսի առաւօտեան ժամը 10:00ին, Սուրբ Պատարագը՝ 10:30ին:

ԿԻՐԱԿԻ, ԴԵԿՏ. 17ին, Սուրբ Յովնանու Կարապետ Հայց. Եկեղեցի, Հալիվուտ: Ժամերգութիւնը պիտի սկսի առաւօտեան ժամը 10:00ին, Սուրբ Պատարագը՝ 11:00ին:

ՀԱԿԻՐՃ ԿԵՆՍԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ՀՈԳՁ. Տ. ԷՄՄԱՆՈՒԷԼ ՎՐԴ. ԱԹԱԶԱՆԵԱՆԻ Հոգ. Տ. Էմմանուէլ Վրդ. Աթաջանեան ծնած է 1967ին, Երեւան, Հայաստան: Համալսարանական իր

Շար.ը էջ 13

Homenmen Ladies Society
New Year's Eve Dinner Dance
 Sunday, December 31st, 2006
 Starting at 8:00pm
 Homenmen - Garo Soghanalian Hall
 1060 N. Allen Ave., Pasadena
 Entertainment by
Hratch Bogharian & D.J. Johnny
 Donation \$50.00
 For Reservations Please Call:
 Dzovig (626) 429-8368 or Garine (626) 755-4773

**Ձեր
Ծանուցումները
Վստահեցէք
«Մասիս»
Շարաքաթերթին**

Massis Weekly

Volume 26, No. 43

Saturday, DECEMBER 2, 2006

Annual Telethon Raises \$13.7 Million for Karabakh

The annual telethon organized by the All Armenian Fund "Hayastan" ended in Los Angeles on Thursday, with \$13,700,000 raised in pledges for various rehabilitation projects in Nagorno-Karabakh.

The raised sum also includes pledges made during a traditional Phonathon preceding the telethon, held in Armenia and Europe.

On November 15-17, the Phonathon held in Armenia raised 35 million drams (about \$95,000) and the Phonathon in five European countries, including France, Germany, Belgium, Holland and Switzerland, raised 1.1 million Euros (about \$1.4 million).

The funds gathered during the 12-hour telethon will be used for development projects of vital importance to be carried out in Nagorno-Karabakh's Hadrut region, including construction of a hospital, roads, gas and water supply systems, development of agricultural segment, etc.

The development project of Hadrut is the continuation of the similar Martakert Project and also the continuation of the projects "Life-line" and the North-South Highway.

Press secretary of the All Armenian Fund "Hayastan" Anush Babayan told RFE/RL on Friday that the sum raised

during this year's telethon is close to organizers' expectations, who hoped to exceed the level of \$15 million to symbolize the 15th anniversary of Armenia's and Nagorno-Karabakh's independence. The sum of pledged money this year is nearly twice as much as the sum raised in 2005.

The share of large donations was big in the raised funds. Kirk Kerkorian's Lincy Foundation pledged \$2 million for educational establishments throughout Nagorno-Karabakh, Project Cure also pledged \$2 million for the hospital of Hadrut. Fund "Hayastan" Board of Trustees member Albert Boyajian donated \$1,250,000 on behalf of his friend Jerry Turkanjian. Vahe Karapetian donated \$1.5 million for the construction of a road in Amaras. American-Armenian philanthropist Sargis Hakobian donated \$550,000 and Louise Simone Manoogian donated \$500,000.

Chairman of the Union of Armenians of Russia Ara Abrahamian donated \$1 million for the construction of a school in Stepanakert.

This year Armenia provided about \$1 million in donations. From among Armenia's businessmen Mikhail Bagdasarov donated \$100,000, Samvel Alexanian and Ruben Hayrapetian donated \$50,000 each.

Aliyev Says Karabakh Talks In 'Final Stage'

PRAGUE -- Azerbaijani President Ilham Aliyev said today that negotiations on a settlement with Armenia over the disputed enclave of Nagorno-Karabakh are entering their "final stage," RFE/RL's Azerbaijani Service reported.

"It has been almost three years that the Karabakh negotiations have been conducted within the Prague [peace] process," Aliyev said on national television. "During this period we have had many meetings at the levels of presidents and foreign ministers. Of course, in these meetings ways of resolving the problem were discussed. There were different stages, but I can tell you we are approaching the final stage of negotiations."

Aliyev's comments, broadcast on Azerbaijani State Television, came a day after his talks with Robert Kocharian on the sidelines of the CIS summit in Minsk.

Constructive Talks

Aliyev assessed the results of his November 28 meeting with Kocharian as "good," saying that the "negotiations were held in a constructive matter." The success of future negotiations, he added, will depend on the two presidents.

"The most contentious issues were at the center of the negotiations," Aliyev said. "Lately we have succeeded in resolving some of them. On some of the issues on which we previously disagreed, we now have agreement. But we still have some principal issues on which we have different opinions. And both presidents addressed these issues."

Armenia has not yet commented on Aliyev's statement. However, upon ar-

iving in Yerevan on November 28, Armenian Foreign Minister Vartan Oskanian provided a similar appraisal of the presidents' talks that day.

"I can't give you an assessment yet whether there was a progress during the talks or not, but I can tell you that both presidents positively evaluated the meeting itself in terms of atmosphere and constructive approaches," Oskanian said. "I think in coming days the leaders of Armenia and Azerbaijan will analyze everything in detail, after which they will give concrete instruction to the ministers about further steps to be taken."

Clear Stance

The Azerbaijani president clearly outlined the stance his country is taking in negotiations on a settlement to the longstanding conflict.

"Azerbaijan hasn't changed its position," he said. "Azerbaijan insists on the resolution of the issue [of Nagorno-Karabakh] on the basis of our territorial integrity. The four resolutions of the UN

Vartan Oskanian: Genocide Recognition by Turkey Is Not Precondition For Armenia

Armenian Foreign Minister Vartan Oskanian is reaching out to Turkey to normalize ties as the key step toward a political settlement on the ultra-sensitive issue of genocide recognition.

"For Armenia, recognition (of the genocide) by Turkey is not a precondition for normal, good neighborly relations," the Harvard-educated minister told AFP in an interview during a presidential visit to Cyprus. Oskanian said both countries needed to "transcend" the horrors of their common past.

"This obstacle (of Turkish recognition) can be removed and memories can be ameliorated by new experiences, by interaction between the Turkish and Armenian people as neighbors," he said.

However, Oskanian scoffed at a proposal from Turkish Prime Minister Tayyip Recep Erdogan for historians from both sides to form a commission to study the bloody events of 1915-1917, which Ankara refuses to classify as genocide. "Erdogan's suggestion was a smokescreen," he charged, asking how any joint commission could be set up without diplomatic ties between Ankara and Yerevan. "This is a political issue. You've got to address this issue from a political angle."

Oskanian was also critical of what he called Turkey's new "state policy" of denial even as more countries join the ranks of states that officially recognize the genocide. "As more countries recognize, Turkey becomes — as the record shows — more aggressive in its

policy of denial ... The Turks have never been this organized at a state level to pursue a policy of denial," he said.

Oskanian pointed to an article in Turkish law which punishes those who refer to the events of 1915 as genocide. Dozens of intellectuals — among them 2006 Nobel literature laureate Orhan Pamuk — have been brought to court under an amendment in the penal law that makes it a crime to denigrate Turkish identity or insult state institutions.

The French parliament's adoption of a bill making public denial of the genocide in France punishable by law was "a clear reaction to the aggressive denialist policies of the Turkish government," he said. Oskanian held little hope in Washington exerting pressure on its Turkish ally on the genocide issue because of its strategic interests, but it "must be more assertive in calling on Turkey to open the border" and normalize ties.

The minister, who himself was

Continued on page 4

UK Foreign Minister Admits Over a Million Armenians Were Killed in the Massacres of 1915/1916

The first cracks appear in the UK government's wall of silence and denial of the Armenian genocide

Following representations from the M.P. of an "Armenia Solidarity" member, the Rt Hon Geoff Hoon M.P. the Foreign Office Minister responsible for UK/Armenia relations, admitted in a letter that during 1915/1916 "over a million ethnic Armenian citizens of the Ottoman Empire were killed. Many were massacred...."

He went on "The massacres of 1915....1916 were an appalling tragedy, which the British government of the day condemned" obviously referring to the joint declaration by France, Great Britain and Russia on 24th May 1915 which mentions "massacring Armenians with the connivance and often assistance of Ottoman authorities" and which refers to "those new crimes of Turkey against humanity and civilisation"

"We fully endorse that view", he continued. This position is certainly at variance with the official Turkish position that the Armenian deaths resulted from "a bitter confrontation instigated by Armenian radicals in collaboration with or in the service of invading foreign forces....in the form of rebellion, conspiracy, sabotage, large scale atrocities, and the massacre off an estimated three million Turkish and other Muslim civilians in Anatolia by Armenian militants and armed gangs" (K.Haktanir, Turkish Ambassador to UK 27/11/2002).

We recognise that genocide recognition will have to be fought for clause by clause, comma by comma, and so this change of tone in the British government's reply is believed to be significant.

A book of evidence on the genocide, "Remember," compiled by John Torosyan of the Armenian/Welsh Friendship Society, was presented to Prime Minister Tony Blair at the Annual Conference of the Labour Party in September. While again not using the term Genocide, this is a less ambiguous statement than previous attempts to bury the issue by successive UK government ministers.

Continued on page 4

ICG Publishes Report On Armenian and Azeri Minorities In Georgia

The International Crisis Group (ICG) has published a report on Georgia's Armenian and Azeri minorities that studies the discontents of the two communities.

ICG analyst Levon Zurabian told RFE/RL that in conducting the study they focused more on the political rights of Armenians and Azeris living in Georgia – such as how far Armenians and Azeris are represented in Georgia's government bodies.

Considering the fact that minorities consider themselves full citizens of a country only when they have the opportunity to be represented in central and regional government, the report makes a point that in this sense ethnic minorities' political participation and representation in Georgia is 'disturbingly low'.

It is said in the report that 'Georgia has made little progress towards integrating Armenian and Azeri minorities, who constitute over 12 per cent of the country's population.' In particular, 'Armenians and Azeris are underrepresented in all spheres of public life, especially government' and the lack of dialogue between them and Tbilisi 'adds to perceptions of discrimination and alienation.'

"In the Samtskhe-Javakheti region, where Armenians make about 55 percent, Georgians and not Armenians mainly occupy government posts. The same situation is in Kvemo-Kartli," Zurabian said. "There are many reasons for this situation. One of the problems is, of course, the lack of culture of due tolerance towards minorities in Georgia. Very often they are treated like 'second-class' citizens, or at least this is the perception of minorities themselves."

According to Zurabian, inability to speak the state language is also a serious impediment to the integration of Armenians and Azeris living in Georgia. Both in Javakheti and Kvemo-Kartli Armenians and Azeris speak Georgian poorly. Meanwhile, under Georgian law, state jobs are contingent on knowing Georgian.

In the past in those regions Armenians and Azeris could get by with their native languages, communicated with each other in Russian and did not need to speak Georgian. Today that the Georgian legislation has made it a condition minorities feel deprived of their rights.

"Naturally, as a result of such policy minorities are more often de-

prived of posts and begin to drop out of political life. It has caused very serious dissatisfaction," Zurabian said.

Taking into account the dissatisfactions of Armenians and Azeris living in Georgia, the report says that 'while there is no risk to these situations becoming Ossetian or Abkhaz-like threats to the state's territorial integrity', tensions in Samtskhe-Javakheti and Kvemo-Kartli are obvious.

Despite some concern in Georgia that the demands of Armenians and Azeris also may result in separatist steps, Zurabian says that during his trip to Javakheti he didn't meet anyone who would have a desire to secede from Georgia. According to the analyst, the demands of Armenians are different: "They demand an autonomy. Of course, different people understand different things under that word. There are people who say autonomy and mean a full political autonomy where they will elect all authorities and there are people who understand it as a more linguistic and cultural autonomy."

To relieve the current tensions and solve problems of minorities' integration, in its report the ICG presents about two dozen recommendations to Georgia. Some of them include: to strengthen Georgian as a second language (GSL) teacher training, development of GSL teaching materials and opportunities for minorities to learn GSL in primary and secondary schools, but before the new generation learns the language there should not be discrimination against minorities. The Group urges the Georgian government to introduce legislation allowing minorities also to use their native language to communicate with administrative authorities.

According to Zurabian, this is not a novelty and this requirement also proceeds from the Framework Convention on Ethnic Minorities' Rights.

Additionally, the ICG calls upon Georgia to 'take affirmative action to encourage minorities' representation in central and regional government', to amend laws to enable minorities to serve as officials without knowing the state language at least for an interim period of ten to fifteen years, to allow judicial proceedings in Azeri or Armenian in municipalities with over 20 per cent minorities as well as remove legal and administrative barriers to registration of political parties on a regional or ethnic basis.

Opposition Leaders Launch 'Pro-Democracy Movement'

Two prominent opposition leaders launched over the weekend what they described as a broad-based civic movement that will strive to transform Armenia into a democratic and rule-of-law state.

Vazgen Manukian, a veteran oppositionist who headed the country's first post-Communist government in 1990-91, and former Foreign Minister Raffi Hovannisian held the founding conference of the movement attended by hundreds of supporters and representatives of other opposition groups.

Both men again insisted that the anti-government initiative is not a prelude to the establishment of an electoral alliance. They said they are only trying to end widespread popular apathy which the Armenian opposition says facilitates erosion of civil liberties and a repeat of fraudulent elections.

"We want to build a rule-of-law state where the citizen is the king, where the citizen is free and proud," Hovannisian said in his speech at the gathering.

"Our aim is to rally the entire society around a number of simple principles," Manukian told reporters. "First of all, I believe that there is no constitution in Armenia. We live under a constitution which has been twice rigged, and disdain for laws stems from that."

The initiative was welcomed by

Raffi Hovannisian and Vazgen Manukian

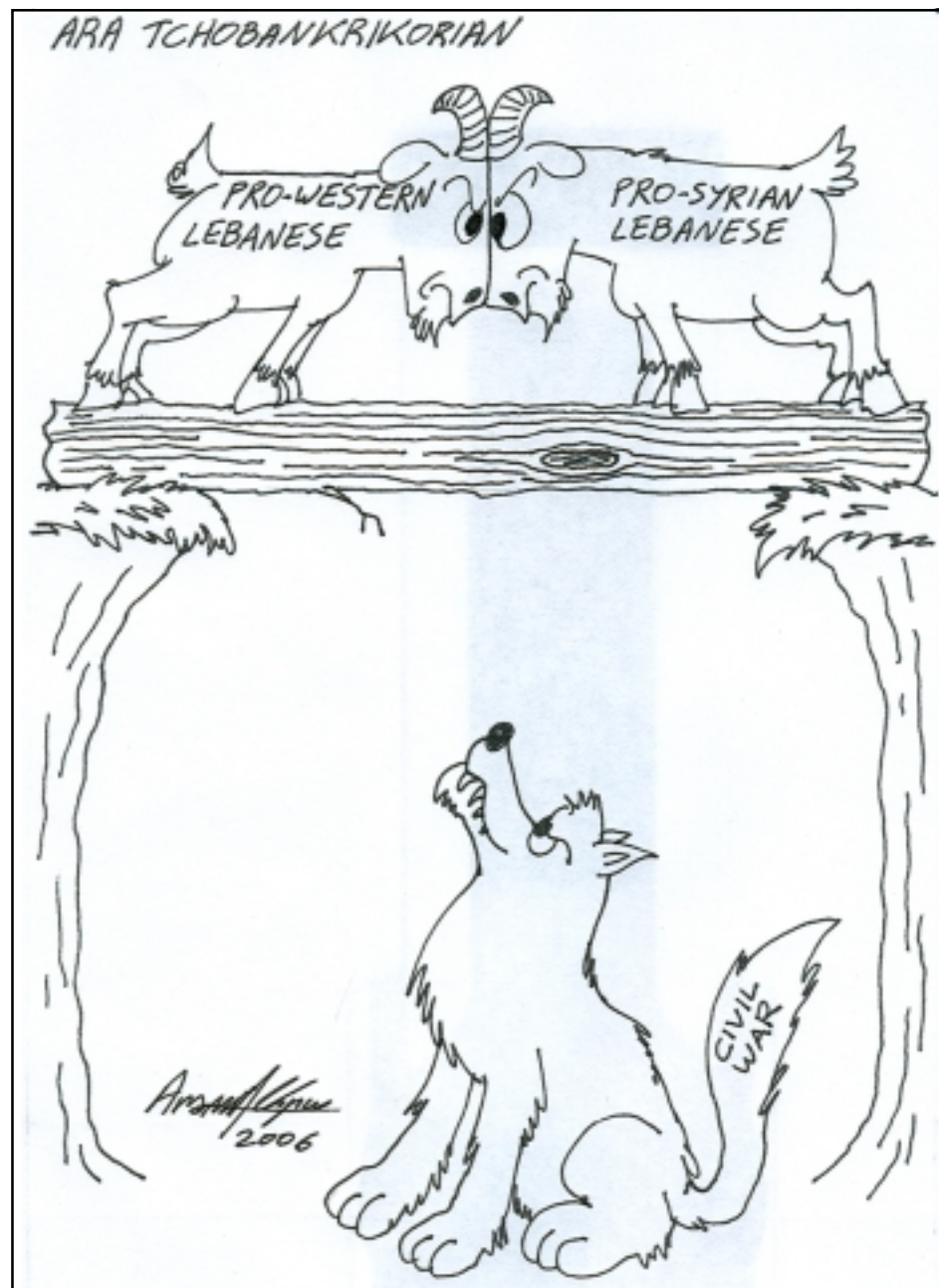
several prominent public figures and other opposition leaders that attended the conference. "Even in the most remote village, nobody feels protected by the state," said Larisa Alaverdian, Armenia's former human rights ombudswoman. "Human rights are violated everywhere, on a daily basis and in all spheres."

It remained unclear, however, what concrete actions the movement's leaders will take in the run-up to next spring's parliamentary elections. Manukian and Hovannisian said only that they plan to hold rallies and meetings across the country in the coming months. They also urged other major opposition parties and non-governmental organizations to join the initiative. "Either we will fight together or will have no achievements," said Hovannisian.

A Monument to the Genocide Victims Unveiled In Rome

A monument to the victims of the 1915 Armenian Genocide was unveiled in Rome. Armenians living in Rome were discontent with the erection of the monument to Ataturk in the Italian capital and demanded to respect the memory of the Armenian victims as well. The city municipality met the claim of the Armenian community.

The monument was unveiled by the Armenian Ambassador to Italy Ruben Shugaryan and the representative of the Rome municipality.

**ՎԱՐՁՈՒ ՄՐԱՆ
ՓԱՍՏԻՆԱՅԻ ՄԷՋ
(200 ՀՈԳԻ ՀԱՄԱՐ)**

ԱՄԷՆ ՏԵՍԱԿ ԱՌԻԹՆԵՐՈՒ ՀԱՄԱՐ

**1060 N. ALLEN AVE. PASADENA
ՄԱՆՐԱՄԱՍՆՈՒԹԻՆՆԵՐ ԸՆՈՒԱԶԱՅՆԵԼ
(626) 797-7680 (626) 398-0506**

Corruption and its Cure: Is the “Singapore Phenomena” Suitable for Armenia?

By Aris Ghazinyan
ArmeniaNow reporter

The current sitting of the National Assembly of Armenia is debating a proposed bill that would raise salaries of high-ranking officials by 40 percent. The proposed raises are part of an overall plan to curb corruption.

“Official” salaries of state officials hardly impress. The job as President, for example, pays 400,000 drams per month — a little more than \$1,000. Salaries of the Prime Minister, Assembly Speaker, Chairman of Constitutional Court are even more modest, 310,000 drams — about \$835. Regional governors are paid about \$610 monthly by the state.

By comparison the President of Georgia makes \$2,400 monthly; Russia, \$6,200; Ukraine, \$6,500.

During a recent session, Minister of Justice David Harutyunyan (whose official salary is about \$815) used Singapore (with a population of 4.4 million) as a model, pointing out that Prime Minister Li Syan Lun is paid \$50,000 a year.

Political scientist Garegin Gabrielyan says the supposition that more money leads to less corruption pre-supposes that Armenian officials lack the moral will to resist bribery.

“This initiative of the government in fact admits that the Armenian official is not inclined to declare his profit, likes to hide his incomes, to take bribes, to be a patron of the clan-based economic way of life and from time to time to destabilize prices for basic products,” Gabrielyan says.

“It is remarkable that the parliamentary debate on the question of a 40% raise in salary established as fact their own involvement in the shadow business,” the political analyst notes. “At least, the motivation of expediency of a similar reform is officially presented exactly in the context of struggle against corruption among top bureaucrats of the republic. Mentioning a high salary of the prime minister of Singapore seems unconvincing against this background.”

But the Justice Minister’s example is of a country that has gone from one of the most, to one of the least corrupt. Nevertheless, the very history of the development of that country testifies that it was the political will of the authorities that became the pledge of the state’s prosperity.

Gabrielyan points out that as early as 1966, a state investigation of corruption (involving Minister of National Development Tak Kia Gan) led to his dismissal.

“How many similar precedents can we count during the 15-year history of independent Armenia?,” the analyst asks.

In February 2005, when asked why no Armenian ministers who have been dismissed on ethics issues have ever been criminally charged, President Robert Kocharyan stated: “A minister is not a materially responsible person. He does not distribute financial and material resources by his personal signature. It is difficult to prove his abuse of power in court as it has a mediated nature. The point is that everybody wants embezzlers of public funds and bribe-takers to be put into jail, but very few people are ready for it to happen based on their testimony. In such cases a court trial often loses perspective.”

Meanwhile, in 1975 Singapore’s environment minister Vi Tun Bun was convicted on criminal charges. For his assistance in the allocation of land for construction development he received two bank transfers of \$300,000 each. After the investigation the culprit was sentenced to 4.5 years in prison and fined a large sum of money.

“A new question arises in this connection: who of Armenia’s high-ranking officials who had (illegally) allocated land was brought to criminal responsibility?” Gabrielyan asks. “It is also possible to cite other examples: the minister of national development of Singapore Te Ching Van received two bribes of \$1 million for allocation of land for the construction of a residential estate. The official had pleaded not guilty until the last moment of the investigation, and when the date for the court trial was announced he committed suicide.”

It is in the soil of such uncompromising struggle that the seeds of today’s Singapore were sown.

“Alas, from the whole palette of Singapore experience Armenian authorities have chosen only high salaries and are trying to present to the population what is called the ‘Singapore phenomenon’ based on this separate factor,” Gabrielyan says.

If Armenia is to copy Singapore, it might be argued that the NA also hear the words of that country’s chief anti-corruption official, So Ki Hin: “I think that there can be only one recipe — it is necessary to observe laws and to make their observance obligatory for all. Nothing can be done in fighting corruption without strong political will — people must have belief that the country’s leaders are honest and not corrupt. If the president or the prime minister steal, then it is senseless to fight corruption on a national scale.”

Refusal to Acknowledge Armenian genocide For the Turkish state, and many Turks, to admit their forebears committed genocide is something they will not even consider

By Mathew Mcallester
Newsday Staff Correspondent

ISTANBUL, Turkey — Mesrob II, the Armenian Patriarch of Istanbul and all Turkey, was silent for a second.

He had just been asked by a reporter if he acknowledged that the Armenian genocide happened.

“Uhhhh,” he said, “I acknowledge that people were killed.” He was silent again. “Many people lost their lives.”

More uneasy silence followed.

This from a man whose paternal grandfather was the only one of six ethnic Armenian brothers to make it back to Istanbul after being, as he put it, “deported to the Syrian desert” in 1915. They were among more than a million ethnic Armenians who suffered a similar fate at the hands of Ottoman Turks: They were rounded up, deported to concentration camps and, for the most part, killed.

“So severe has been the treatment that careful estimates place the number of survivors at only 15 percent of those originally deported,” the U.S. consul in Aleppo wrote to the State Department in 1915 in a dispatch quoted in a recent article in *The New Yorker* magazine. “On this basis the number surviving even this far being less than 150,000 ... there seems to have been about 1,000,000 persons lost up to this date.”

What Mesrob II, who will meet the visiting Pope Benedict XVI today in Istanbul, could not or would not say was that the Turks of the then-Ottoman Empire committed genocide against the Armenians who lived in modern-day Turkey. For the Turkish state, and many Turks, to admit their forebears committed genocide is something they will not even consider, and it makes many Turks extremely angry even to suggest the genocide happened.

Authors and journalists, including Nobel Prize winning novelist Orhan Pamuk, have been prosecuted for suggesting it took place. But for the 65,000 ethnic Armenians — mostly Orthodox Christians — who live in this country of 70 million Muslims, to speak publicly of genocide would not be just brave, but potentially suicidal.

“Probably the state wouldn’t do anything directly except make some statement” if Mesrob was to say there had been a genocide, said Murat Belge, one of Pamuk’s publishers and an organizer of an unprecedented conference last year in Istanbul about the genocide.

“Very likely he would be assassinated by some fascists,” continued Belge, who was himself prosecuted under a controversial law last year for writing critical articles about a court’s ban on the conference. “The Patriarchate would be burned down. A lot of Armenians would be shot in their daily lives.”

Mesrob, in an interview at the well-guarded Armenian Patriarchate in Istanbul, said many different peoples, governments, political parties and even his own Armenian Patriarchate should share the blame for what happened in 1915. He said he believed the best way for Turks and Armenians to reconcile is for Turkey to open its border with Armenia and for the two countries to encourage exchange visits and other ways of generating mutual sympathy.

“It’s not a matter of being silent about the issue,” he said. “It’s a matter of how can you make friends with someone. Do you from the first moment simply confront the person?”

If it’s not silence, then it’s a pragmatic sort of self-censorship. Growing up, Mesrob’s father never talked to him about what happened to the previous generation, he said. “I think they didn’t want us to be at odds with our Muslim neighbors.”

That parenting method continues today among the ethnic Armenians in Turkey, Mesrob said. “We don’t tell our children about historical problems so they won’t face problems.”

The Turkish government’s position on the events of 1915 is that the people who died in the region at the time died as a result of inter-ethnic fighting, disease and hardships caused by war.

More than 20 countries have officially recognized the genocide, as have a majority of the 50 states in the United States, including New York. It is long-standing State Department policy not to refer to the events of 1915 as genocide; many critics of this policy see it as a politically expedient way of avoiding alienating a crucial American ally.

Most Western historians agree the genocide happened. Last year, the International Association of Genocide Scholars wrote to Turkey’s prime minister, Recep Tayyip Erdogan, about it, concluding: “We believe that it is clearly in the interest of the Turkish people and their future as a proud and equal participant in international, democratic discourse to acknowledge the responsibility of a previous government for the genocide of the Armenian people, just as the German government and people have done in the case of the Holocaust.”

Such an acknowledgement will not come easily or quickly — if at all.

“Until the 1980s there was a total loss of memory,” said a Turkish political powerbroker who requested anonymity because of the topic’s sensitivity. “Nobody talked about this. It was the policy of the omnipotent state not to talk about anything negative.”

Last year’s conference in Istanbul and a growing concern about the issue within Europe — a recent French law makes it a crime to deny the genocide happened — have moved Turkey slightly closer to coming to terms with its past.

“The skeletons are there and they have not vanished,” the Turkish powerbroker said. “Now we are going to open the cupboard.”

If Turkey is to gain entry to the European Union, it likely will have to acknowledge its actions in 1915 — although Turkey accepting the word “genocide” could forever remain a sticking point.

Egemen Bagis, foreign policy adviser to Erdogan, said in an interview that last year Erdogan made an offer to the Armenian president: Both countries would establish an independent investigative commission and open up all countries’ archives in order to establish what happened.

“No other politician in Turkey’s history has ever said he is ready to face his own history,” Bagis said.

But when asked if he recognized that a genocide took place, Bagis responded quickly: “I don’t.”

HARUT DER-TAVITIAN
License #0B28270

1807 W. Glenoaks Blvd., Suite 202
Glendale, CA 91201

Tel.: 818/502-3233
Fax: 818/502-3244
Pgr.: 818/608-9898
info@excelhye.com
www.excelhye.com

HYE INSURANCE SERVICES

AUTO • HOME • LIFE • HEALTH • DISABILITY • COMMERCIAL

Lecture on Ottoman Armenian Photographs In Getty Museum

Van Aroian of Worcester, MA, will give an illustrated lecture on "A World in Transition: Armenians in the Ottoman Photographs Collection of the Getty Museum," at the Ararat-Eskijian Museum, 15105 Mission Hills Road, Mission Hills, CA, on Sunday, December 3, at 3:30 p.m. The lecture will be co-sponsored by the Museum and the National Association for Armenian Studies and Research (NAASR).

The Getty Museum in Los Angeles, California, houses the Getty Research Library, which contains an impressive collection of Ottoman photographs. This collection is an invaluable resource for Ottoman scholars, ethnographers, historians of Ottoman photography, and students of Armenian Ottoman life. Furthermore, this collection provides a valuable resource for an investigator interested in developing the significant contribution of Armenian photographers to the early development of photography throughout the Ottoman Empire.

Sampling of an Important Collection

The program will provide a visual presentation and sampling of the Ottoman photo collection at the Getty Research Institute, with a focus on its Armenian flavor and contributions. On a fundamental level this collection provides investigators with a rare opportunity actually to see aspects of Ottoman life and culture - a presentation of a world in transition captured for succeeding generations. These photos will

provide us the opportunity to walk down memory lane and share together some social and historic commentary.

Van Aroian spent some six weeks in 1999-2001 looking through the Getty's Ottoman photograph collection. He first presented the results of his investigations into the Getty's collection in an article in NAASR's Journal of Armenian Studies (vol. 7, no.1, Fall-Winter 2002-2003) entitled "Ottoman Photographs at the J. Paul Getty Research Institute: Armenian Themes and Contributions." There he offered an overview of the collection and provided detailed analyses of several photographs of direct or indirect relevance to the Armenians.

Aroian earned a BA at Boston University and MA in Middle Eastern Studies at Harvard University. He was a fellow in Urban Geography at Clark University and an Urban Planner and Deputy Director of the Worcester Redevelopment Authority. He later joined his brother-in-law, Kevork, and wife Mary Balekdjian Aroian in importing and retailing Oriental carpets. He is currently a member of the NAASR Board of Directors.

More information on Aroian's lecture may be had by calling 617-489-1610, by fax at 617-484-1759, by e-mail at hq@naasr.org, or by writing to NAASR, 395 Concord Ave., Belmont, MA 02478; or by contacting the Ararat-Eskijian Museum at 818-838-4862 or by e-mail at aem@ararat-eskijian-museum.com.

Eastern Diocese Joins Monmouth University In Organizing Armenian Alphabet Event

The Diocese of the Armenian Church of America (Eastern) recently joined Monmouth University in West Long Branch, NJ, to celebrate the beauty and lasting power of the Armenian alphabet.

As part of the 1,600th anniversary of the creation of the alphabet by St. Mesrob Mashdots, the Diocese and university joined together in organizing "Armenian Alphabet in Word and Image: A 1,600th Anniversary Exhibition," featuring unique artifacts highlighting the importance of the alphabet in the life of the Armenian people. It ran from November 6 to 9, 2006.

"Our alphabet is uniquely tied to all aspects of our heritage," said Archbishop Khajag Barsamian, Primate of the Eastern Diocese. "Working with our new friends at Monmouth University, we created a compelling exhibit that highlighted the fact that our alphabet has been the keystone to the continuance of our unique Armenian Christian heritage."

The exhibit included artifacts from the Diocesan collection dating from the 17th century, along with items loaned by Congressman Frank Pallone of New Jersey. The items helped explain the origins of the alphabet, the inventor of the alphabet, its importance in religious practices, and historical examples of various styles and forms of script.

The exhibit came about by chance. The brother of Gilda Buchakjian-Kupelian, Diocesan coordinator of Armenian studies, mentioned to an official at Monmouth that his sister worked in education. He introduced the two, and the week-long exhibit was the result, thanks to a dedi-

cated committee of Diocesan staff, Monmouth University leaders, and parishioners from the St. Stepanos Church of Elberon, NJ.

"I am exhilarated about the whole exhibit," Buchakjian-Kupelian said. "The fact that we have come out of our enclave to present one of the living vestiges of our heritage to the general public makes this exhibit special."

Along with the public exhibition of artifacts, the week included a keynote address by historian Aram Arkun on November 8, 2006. More than 100 people joined the Primate at the lecture in the university's Wilson Hall, including Monmouth University President Paul Gaffney, Armenia's Ambassador to the United Nations Armen Martirosyan, and Kevork and Sirvart Hovnanian.

A doctoral candidate in Armenian history at the University of California in Los Angeles, Arkun is a specialist in Armenian history. He is also editor of the literary quarterly Ararat and secretary of the board of directors of the Armenian Center at Columbia University. His main area of study is on the Armenians of northern Cilicia after World War I.

He spoke of how the Armenian alphabet played an important role in the development and maintenance of the Armenian identity for over 16 centuries. "Perhaps no other people are as attached to their alphabet as the Armenians," Arkun said. "What other background displays its alphabet in the home, like a work of art, the way Armenians do?"

The link between Monmouth University and the Armenian community

Dilijan Chamber Music Series' Holiday Concert to Feature Children, Humor

LOS ANGELES -- A new work for violin and piano by 11-year-old Orange County resident Vartan Simonyan will be performed by the Glendale-based Lark Conservatory students at the Dilijan Chamber Music Series' Holiday Concert on December 17, 2006 at Zipper Hall in downtown Los Angeles. The program will also feature Roland Kato's arrangement of Prokofiev's Music for Children, a storytelling act from bass virtuoso Richard Hartshorne ("Dobbs"), and Schubert's "Trout" Quintet. Performers include pianist Norman Krieger, violist Paul Coletti, cellist Timothy Landauer, bassoonist Rose Corrigan, and violinist Movses Pogossian, Artistic Director of the series.

Highlights of the 2006/07 season include three world premieres commissioned by the Dilijan Series, and appearances by distinguished musicians such as Ani Kavafian, Allan Vogel, Ida Levin, Michele Zukovsky and Antonio Lysy, among others. In January, Gaudeamus International Competition winner and

Grammy nominee, soprano Tony Arnold, presents György Kurtág's monumental Kafka Fragments (1985) for voice and violin, with Movses Pogossian on the violin. The March program welcomes the Apple Hill Chamber Players, known throughout the globe for their high quality music-making, as well as their heralded "Playing for Peace" initiative. The final concert of the season, in commemoration of the 92nd anniversary of the Armenian Genocide, features world-renowned violist Kim Kashkashian in a program of music by Tigran Mansurian.

Founded by members of the Glendale, California-based Lark Musical Society, the Dilijan Chamber Series is dedicated to showcasing masterpieces of Western classical music, as well as promoting Armenian chamber music. Tickets are available by calling (818) 572-5438, or at the door. Inquiries can be addressed to press.dilijan@larkmusicalsociety.com, or movses.dilijan@larkmusicalsociety.com.

Vartan Oskanian: Genocide Recognition by Turkey 3 Is Not Precondition For Armenia

Continued from page 1

born in Syria, denied any gulf between Yerevan and Armenians of the Diaspora, who outnumber their three million compatriots in Armenia and have been at the forefront of a worldwide recognition campaign. "It's the moral obligation of every Armenian in Diaspora and in Armenia to remember and to pursue recognition because we think that will be the minimum compensation after almost 100 years," said the 51-year-old minister.

"Today we pursue recognition in different countries through their parliaments and that can only be pursued by their countries' citizens."

Oskanian tried to allay concerns that recognition could lead to claims for compensation. "Armenia today has on its foreign policy agenda only the issue of genocide recognition. That's what we are after as a nation," he said. But he admitted that the conflict in

Nagorno-Karabakh posed a major obstacle for ties with Turkey. Ankara's "unequivocal solidarity with Azerbaijan also works against Turkey because it undermines their credibility and weight in the Caucasus ... and their claim to be a bridge between East and West", he charged.

Oskanian dismissed any similarity between Karabakh and a self-declared Turkish Cypriot statelet in north Cyprus, insisting the former emerged from the collapse of the Soviet Union and the latter from a recognized UN member state. He acknowledged that Cyprus, with its division, and Armenia were proving obstacles to Turkey's ambition to join the European Union, but denied the two countries were working against Ankara.

"The purpose of our visit (to Cyprus) was to activate economic ties. We do have common issues we discussed but we never ganged up against anyone," Oskanian said.

Aliyev Says Karabakh Talks In 'Final Stage'

Continued from page 1

Security Council should be implemented. Azerbaijan's land should be vacated by the occupying forces, and more than 1 million of our citizens should be able to return to their lands.

"Again, Azerbaijan's position has not changed. [Azerbaijan's] territorial integrity should be restored and within that [restoration], the people who live in Nagorno-Karabakh should be given the highest status for self-rule."

Aliyev had strong praise for the role international mediators have had in trying to resolve the dispute. The OSCE Minsk

group, co-chaired by representatives of Russia, the United States, and France, has overseen negotiations since the 1994 cease-fire went into effect.

"Respected international organizations saying that the issue should be resolved within the principle of our territorial integrity — of course this approach strengthens our position," Aliyev said. "Generally, every issue should be resolved in keeping with international law and norms. No issue can be resolved outside of this approach. Because the creation of any kind of precedent can also create problems in the future for other countries."

arose through Dr. Tavit Najarian, a university trustee who has worked to establish an Armenian institute at the institution. Congressman Pallone recently requested \$500,000 in federal funding for the project.

"This is a wonderful start of a journey between Monmouth University

and the Armenian community," said Dr. Saliba Salasar, the associate vice president for academic program initiatives at Monmouth University whose introduction to Gilda Buchakjian-Kupelian initiated planning for the exhibit. "What better way than to celebrate the Armenian alphabet."

ՄՁԱԿՈՅԹ

ՄԻՏՆԻԻ «ՆՈՐ ԲԵՄ» ԹԱՏԵՐԱԽՈՒՄԲԸ ՊԱՏՁԱՃՕՐԷՆ ՆՇԵՑ ՎԱՐԴԱՆԱՆՔԻ 1555 ԱՄԵԱԿԸ

ՆՈՐԱ ՍԵՒԱԿԵԱՆ

Սփիւռքի այս խումբը եւ օտար փեղեկները վրայ, ուր երբեմն մշակութային ծրագրերն են իրենց հոգեվարքը կ'ապրին, եւ կամ հետզհետէ հասարակութեան հետաքրքրութիւնը նման աշխատանքներու նկատմամբ կը նուազի ու երբեմն ալ ամբողջովին կը չքանայ, ահաւաստի նոր յոյսի նշույլ մը, նոր արշալոյս մը կը բացուի մուտք հորիզոններուն վրայ եւ կրկին հաց ու ջուր կը մատակարարէ մշակութի ու արուեստի պապակէն տառապող ժողովուրդի գանգուսին:

Այսպիսին էր «Նոր Բեմ» թատերախումբի կազմակերպութեամբ, հովանաւորութեամբ Աւստրալիոյ եւ Նոր Զելանտայի Առաջնորդ՝ Գեորջ Նորթի Տ. Ադան Սրբ. Արքեպս. Պալիոգեանի եւ համագործակցաբար Սիտնիի Հայ Առաքելական Ս. Յարութիւն եկեղեցւոյ վարչութեան եւ Սիտնիի Արեւմտեան շրջանի Հայ Մշակութային Բանոյեան կեդրոնի խնամակալութեան, կայացած թատերական, պարային երաժշտական ելոյթը «Աւարայրի Արծիւը», որ տեղի ունեցաւ Շաբաթ 23 Սեպտեմբերի 2006ի երեկոյեան, Սիտնիի Նիու Սաութ Ուէյլզ համալսարանի թատերասրահին մէջ:

Ձեռնարկը նուիրուած էր գլխաւորաբար Վարդանանքի 1555 ամեակին, Հայաստանի հանրապետութեան անկախութեան 15րդ տարեդարձին, ինչպէս նաեւ Սիտնիի Հայ Առաքելական Ս. Յարութիւն եկեղեցւոյ հիմնադրութեան 40 ամեակին, եւ Հայ Մշակութային Բանոյեան կեդրոնի հիմնադրութեան 15 ամեակին:

Առաջին արարով բեմադրակին վրայ գեղեցկօրէն ներկայացուեցան տուեալ ժամանակուայ առօրեայ հայկական կեանքէն պատկերներ: Համազգային «Սեւան» պարախումբի տղաքն ու աղջիկները մեծ յաջողութեամբ զծագրեցին այդ պատկերը իրենց ճկուն պարային շարժումներով, տուեալ պատմական ժամանակամիջոցին (451 թուին) յարմարող տարազներով եւ կարասիներով: Ապա ժամանակը կանգ առաւ, ամէն ինչ քարացաւ ու «Նոր Բեմի» երիտասարդ անդամ Դաւար Ասարեան պատկերին մէջէն դուրս գալով կատարեց բացման խօսքը, ուր նշեց Վարդանանքի ունեցած կենսական ու ճակատագրական դերը մեր ժողովուրդի հոգեմտաւոր կեանքին մէջ: Ան ըսաւ. «Վարդանանքը հաւատամարտ էր եւ ամբողջ շրջապատում է մեր ժողովուրդի պատմութեան յաջորդող ազատատենչութեան ու անկախ ապրելու անկաշկանդ ձգտումը: Եւ այսօր մենք մեր ազգային ու ընկերային կեանքի գանազան երեւնեւորուն վրայ կը գտնենք անոր հետքերը»:

Բացման խօսքի աւարտին քարացած պատկերը վերակենդանացաւ ու պարախումբի տղաքն ու աղջիկները շարունակելով իրենց պարը հեռացան բեմէն ու հանդիսատեսներուն փոխադրեցին դէպի ժողովարան, ուր հայ կղերականներ ու ազգի ղեկավարներ ժողով կը գումարէին յանգելու գլխաւոր եւ ճակատագրական որոշումներու, որոնք պիտի ահմանէին հայ ժողովուրդի քրիստոնեայ կամ կուակապալտ ապրելու ապագան:

Արարներու եւ դէպքերու յա-

ջորդականութեամբ նիւթը զարգացաւ, ուր երիտասարդ դերակատարները իրենց համակրելի խաղարկութեամբ կրցան ներկաները փոխադրել դէպի 451 թուական եւ նոյնիսկ ապրեցնել անոնց ժամանակուայ տագնապներն ու հերոսական զգացումները:

Մեծապէս գնահատելի էին բոլոր դերակատարներու (որոնք մեծամասնութեամբ երիտասարդներ էին) ներկայացումը, սակայն հարկ է մատնանշել տաղանդաւոր երիտասարդուհի Օր. Մարիա Զարմէնեանի կատարած սքանչելի դերակատարութիւնը, ան իր յստակ առողջանութեամբ, տիրող սակայն քնքուշ ձայնով ամբողջովին իւրացուցած էր Շուշանիկի (Վարդանի դուստրը) դերը եւ գայն կը կատարէր ամենայն յաջողութեամբ: Բիւր յաջողութիւն Մարիային եւ բոլոր դերակատարներուն:

Ձեռնարկի ընթացքին Վ. Թէքէեանի «Վարդանանք» ամսուսքով ելոյթ ունեցաւ նոյնպէս «Նոր Բեմ»-ի անդամուհի եւ ներկայիս վարչական, Օր. Կարինէ Ասարեան, որ իւրայայտուկ ոճով, շատ տպաւորիչ մենակատարութեամբ եւ ամուսնեկալութեամբ կարողութեամբ տպաւորեց ներկաները եւ արժանացաւ անոնց բուռն ծափահարութեան:

Արարներու ընթացքին ելոյթ ունեցաւ նաեւ Սիտնիի Հայ Առաքելական Ս. Յարութիւն եկեղեցւոյ «Լուսաւորիչ» երգչախումբը, դեկավարութեամբ՝ Վարդան Սրկ. էլմասեանի: Անոնք պատմական դէպքերու ընթացքով կատարեցին հոգեւոր շարականներ եւ խորհրդաւոր պահեր ստեղծեցին թատրոնի տեւողութեան:

Այս բոլորը անշուշտ չէր կրնար իրականանալ առանց խումբի բեմադրիչ եւ հիմնադիր անդամներէն Պրն. Սարգիս Կիւլէսէրեանի տարած հսկայ աշխատանքին: Ան միասնաբար իր դերակատար ընկերներով, կարողացաւ ձեռնարկը պսակել յաջողութեամբ ու Սիտնիի հայ գաղութին՝ մեծ շուքով հրամցուց հայ ժողովուրդի պատմութեան մէջ խիստ կարեւոր Վարդանանց հաւատամարտը: Ան ոչ միայն բեմադրեց «Աւարայրի Արծիւը» այլ նաեւ ստանձնեց Ղեւոնդ Երէցի գլխաւոր դերը ու հակառակ իր անհանգիստ ձայնին ան բարձր յաջողութիւն արձանագրեց:

Թատերական, երաժշտական եւ պարային նման համերգի մը յաջողութիւնը կ'ամբողջանայ գանազան բաժիններով, ինչպէս բեմադրողարու, բեմավարութիւն, լոյսերու խաղ, երաժշտութիւն եւ այլն... այս բաժիններով անհրաժեշտ է յիշել թատերասէր ու մշակութասէր անձնաւորութիւն Պրն. Հենրիկ Եկանեանը, որ մեծ դեր ունեցած է «Նոր Բեմ»-ի ներկայացումներու յաջողութեան ու ծաղկման մէջ, անոնցմէ վերջինն էր «Աւարայրի Արծիւը»:

Ղեկավարութեամբ Ասատուր Հաճեանի, Համազգայինի «Սեւան» պարախումբը եւս խանդավառեց ու տպաւորեց ներկաները իր անդամներու ցուցաբերած պարային բարձր տաղանդով:

Հանդիսութեան աւարտին խօսք առաւ բեմադրիչ Պրն. Սազո Կիւլէսէրեանը, որ նախ բարձր գնահատեց թատրոնին իրենց մասնակցութիւնը բերող անհատներուն

տարած հսկայ աշխատանքը ու շնորհակալութիւն յայտնեց բոլոր անոնց, որոնք մեծ կամ փոքր բաժինով իրենց ներդրումը բերին այս ձեռնարկին:

Շնորհաւորեց «Նոր Բեմ»-ի դերակատարներուն, պարողներուն եւ երգողներուն ձեռնարկի յաջողութեան համար: Ան նաեւ շնորհակալութիւն յայտնեց Հայ Առաքելական Ս. Յարութիւն եկեղեցւոյ վարչութեան եւ Համազգայինի «Սեւան» մասնաճիւղին ու Հայ Մշակութային Բանոյեան կեդրոնին իրենց համագործակցութեան ու զօրակցութեան համար:

Անշուշտ օրուան խորհուրդը կրկին շեշտեց ու եզրափակեց գաղութի բարեխնամ Առաջնորդ Գեորջ Տ. Ադան Արք. Պալիոգեան: Ան գնահատեց տարուած հայանպատ աշխատանքը, որուն շնորհիւ խումբ մը հայ երիտասարդներ

իրար շուրջ կը բոլորուին եւ ընկերային հաճելի մթնոլորտի մէջ հայերէն խօսքն ու լեզուն կ'արտասանեն ու կը պահպանեն գայն: Սրբազան հայրը նաեւ անդրադարձաւ վարդանանքի խորհուրդին ու մանրամասն բացատրութիւն տուաւ հայ ժողովուրդի պատմականը բնորոշող ճակատագրական այս հանգրուանին շուրջ: Սրբազան հայրը շնորհաւորեց ձեռնարկի բոլոր մասնակիցները եւ յարատեւ յաջողութիւն մաղթեց անոնց: Ապա պահանջով փակեց թատերական այս եզակի ելոյթը:

Վստահաբար «Աւարայրի Արծիւը» անմահ կնիք պիտի մնայ «Նոր Բեմ» թատերախումբի անցեալի եւ ապագայի ներկայացումներու պատմագիրքին մէջ, ինչպէս նաեւ անմոռանալի միջոցառում՝ Սիտնիի հայ գաղութի թատերասէր հանրութեան յիշողութեան մէջ:

ՇԱՐԱՆԱԿԱՆ ԵՎ ԳԻՏԱԿԱՆ Կ'ԱՅՅԵԼԷ ԱՐԵՒՄՏԵԱՆ ԹԵՍԸ

Մարուակուած էջ-էն

Վարդապետական Գաւազան:

ուսումը աւարտելէ ետք, 1992ին մեկնած է Երուսաղէմի Սրբոց Յակոբեանց Վանք եւ Ընծայարանի բաժինէն շնջանաւարտ ըլլալէ ետք, 1995ին Աբեղայ ձեռնադրուած է Ամեն. Տ. Թորգոմ Պատրիարքի ձեռամբ: Իսկ 2004ին ստացած է

Հայր Սուրբը Վանքէն ներս վարած է ժառանգաւորաց Վարժարանի Տեսչութիւնը, եղած է նաեւ Տնօրէն ժողովի անդամ:

Ներկայիս Հայր Սուրբը Վանքէն ներս կը ծառայէ որպէս ուսուցիչ ժառանգաւորաց Վարժարանի եւ Տէրունական Սրբավայրերու մէջ:

Ս. ՅԱԿՈՒԲ ՀԱՅՑ. ԵԿԵՂԵՑԻ

Ս. Յակոբ Մծբնայ Ղայրապետի եւ Եկեղեցւոյս Անուանակոչութեան Տօնին Առթիւ

ԵՊԻՍԿՈՊՈՍԱԿԱՆ ԸԱՆԴԻՍԱԻՈՐ Ս. ՊԱՏԱՐԱԳ ԵՒ ԴՊՐՈՒԹԵԱՆ ԱՍՏԻՃԱՆԻ ՇՆՈՐՀՈՒՄ ՈՒ ԿԻՍԱՍԱՐԿԱԻԱԳԱԿԱՆ ԶԵՌՆԱԴՐՈՒԹԻՒՆ

Կիրակի, 3 Դեկտեմբեր, 2006

Պիտի պատարագէ եւ յաւուր պատշաճի քարոզէ Թեմիս Բարեջան Առաջնորդ Գեորջ Տ. ՅՈՎՆԱՆ Ս. ԱՐՔ. ՏԵՐՏԷՐԵԱՆ

Առաւօտեան Ժամերգութիւն	Ժամը 9:30ին
Ս. Պատարագ	Ժամը 10:00ին
Ձեռնադրութիւն	Ժամը 11:30ին

Հետեւեալ դպիրներուն պիտի շնորհուի դպրութեան աստիճան՝ Լեւոն, Կէրի, Կարապետ եւ Թօպի Գըմգըմեաններուն եւ ապա կիսասարկաւազ պիտի ձեռնադրուի Լեւոն Գըմգըմեանը:

Յաւարտ Ս. Պատարագի եկեղեցւոյս «Կոկեան» սրահին մէջ տեղի պիտի ունենայ եկեղեցւոյս անուանակոչութեան նուիրուած տարեկան ճաշկերոյթը, որուն ընթացքին երկար տարիներու իր ծառայութեան առ ի գնահատանք, եկեղեցւոյս գործօն անդամուհիներէն Տիկ. Լիւսի Պողոսեան, Ն.Ս.Օ.Տ.Տ. Գարեգին Բ. Ամենայն Հայոց Հայրապետի ուղարկած սրբազան կոնդակը պիտի ստանայ:

Սիրով կը հրաւիրենք մեր հաւատացեալ ժողովուրդը ներկայ գտնուելու հոգեպարար արարողութեան, շնորհընկալ դպիրներու եւ սարկաւազի ձեռնադրութեան եւ այս առթիւ լսելու սրբազան հօր հոգեշունչ քարոզը:

St. James Armenian Apostolic Church
4950 W. Slauson Ave.
Los Angeles, CA 90056
(323) 295-4588

ԱՅԺՄԵԼԿԱՆ ՆԻԹԵՐ

ՉԱՐԵՐԸ ԿԸ ԳՐՈՎԵՆ ԵՒ ԲԱՐԻՆԵՐԸ ԿԸ ՄՐԱՓԵՆ

ՎԱՐԴԱՆ Ա. ՔՀՆՅ. ՏԻԻԼԿԵՐԵԱՆ

Մերօրեայ մարդուն անկուշտ ցանկութիւնն է, տիրանալ իր հոգիին ու մարմնոյն պահանջները գոհացնող անբաւ բարիքներու:

Երկրային կեանքին ողբերգութիւնն է, այս ափսոսալի վիճակը, որ օրէ օր կը մեծանայ շահաբեր պատեհութիւններու բրգացումով: Շահերու խելացնոր մրցակցութեան մէջ մարդը, ըստ մը կանգ չ'առնելով, հիւանդագին պայքարի մը լծուած է ու կը հաւատայ, թէ կեանքի մէջ միայն այս պարտականութիւնն է, որ պէտք է կատարել եւ ուրիշ ոչ մէկ բան:

Պարզութենէն կ'երթայ դէպի բարդութիւն եւ համեստութենէն՝ դէպի ցուցասիրութիւն:

Հարստութիւնը կը խթանէ, որ աժան բարիքները փոխարինուին սղագին բարիքներով: Անշուք յարկաբաժնէն փոխադրուի հոյաշէն բնակարան, հին կարասիները նետուին փողոց եւ անոնց տեղերը գրաւեն արքայաշուք նորերը, անանուն ինքնաշարժին յաջորդէ լիմուզինը, ու մօտաւոր անցեալի չքաւոր մարդը՝ դառնայ շլացուցիչ դիրքերու վրայ, առանձնաշնորհեալ ներկայութիւն մը՝ հասարակութեան մէջ:

Դրամին անկասելի հոսանքով կատարուած այս փառասիրական վերելքը, գազաթներու վրայ ճառագայթում կուտայ նիւթապաշտ մարդուն, ոչ թէ արքայաշուք կերպարին որ իր անձնաւորութեան, այլ՝ բարոյական որակին բացակայութեան:

Երբ ընչաքաղց մարդը՝ չի բաւարարուի իր յուսթի ստացուածքով, մինչեւ անգամ չի գոհանար աւելիին անօգուտ կուտակու-

մով, կը տարագրէ իր կեանքէն ու հոգիէն, այն բոլոր բարացուցական յատկանիշերը, որ ալ իր կերպարին վրայ չտեսնես ճառագայթ մը, որ բանաւոր արարածը յատկանշէ:

Այս մեղապարտ հակումին մեղսակից է այսօր՝ ամբողջ մարդկութիւնը, առանց բացառելու նմոյշ մը, որ դրամին ձգողական շլացումէն չէ գերուած:

Հայ բարերարներու եւ բարեգործներու փոքրաթիւ փաղանգը մեղադրանքէ գերծ պահելով, շահասերներու մեծամասնութիւնը, որքան շահի ու հարստանայ, այնքան ազահութեամբ կը հսկայանայ: Կը վախնայ դպչելու իր յարաճուն դրամագլուխին եւ կը զոցէ սրտին գոհողութեան ծորակները, որ չգոհաբերէ ազգային, ոչ մէկ ստիպողական նպատակի համար:

Հարստանալու տենչով մաքառող միջին դասակարգի մարդիկ եւս հետամուտ են իրենց ամենօրեայ հետապնդումներով սեփականատէր դառնալ, հնարաւորութեան միջոցներով, եկամտաբեր կալուածներու տիրանալ:

Այս մարաթօնական արշաւին կը մասնակցին մեծ ու պզտիկ մարդկային բոլոր դասակարգերը եւ բոլոր ասպարէզներու մարդիկ, առանց մէկ քայլ նահանջելու եւ գիշերու ուրիշին շահաբեր պատեհութիւն մը:

Մի կարծէք, որ տնտեսական նեղութիւններէ մտրակուած աղքատը, այս մրցումին չի բերեր իր եռանդուն մասնակցութիւնը: Ան ալ՝ կը վազէ, բազմապատկելով իր յոգնութիւնը գանազան գործերու մէջ, հիւծելով իր առողջութիւնը,

առանց արեւափառ բլուր մը նուաճելու:

Դարուս այս նիւթապաշտ ոգին, հոգեկան եւ մտային մնացուն հիւանդութիւն մըն է, որ մարդուն կեանքին կառչած՝ կ'ընկերարկցի անոր, մինչեւ գերեզման:

Դրամը, ոչ մէկ ժամանակ մնացուն բարիք ու երջանկութիւն չէ տուած ընչաքաղց դրամատէրին: Որքան շատ կուտակեր է, այնքան շատ տառապեր է, որոնք պահեր է, այնքան շատ կորսնցուցեր է, որոնք ինայեր է ու ինքզինք գրկեր, աղքատ բաժնուեր է կեանքէն, Աստուծոյ ցոյց տալով իր պարապ հոգին եւ պարապ ձեռքերը:

***

Կրնանք պարզեւ մը, շքանշան մը, նիւթական բարիք մը ժխտել մուսլ մտածումներէ խթանուած, բայց դրամին մատուցումը, իրաւկամ անիրաւ, ինչպիսի միջոցով ալ դայ՝ կ'ընդունինք ու չենք մերժեր:

Նիւթապաշտը՝ դրամի դէպերուն վերեւ թառած, ալ անկարող է նկատելու իր կեանքին մէջ ուրիշ ոչ մէկ նպատակ:

Այս ողորմելի վիճակին մէջ կգտնուինք գրեթէ ամէնքս ալ, դրամին հետ մեր սերտ ու սեղմ աղերսներով: Ձերբազատուելու համար այս կապարացած մտայնութենէն, միակ լուսաւոր ճամբայ մը կայ, ուրկէ քալեց Փրկիչը եւ արժանացաւ յարուցեալ կենաց փառքին:

Ներկայ քրիստոնեայ աշխարհին մէջ, դժուար է գտնել բարեհոգի մարդիկ, որ գտնեն ու քալեն այդ ծաղկաւէտ ճանապարհէն:

Նիւթին տիրակալութիւնը՝ տիեզերքի անպարագրելի տարածքներուն վրայ, արգաւանդ հողաշերտ մը ազատ չէ թողած, որ հոն առաքինութիւնը աճի եւ ծնունդ տայ հրեշտակներու:

Հարստութիւնը ինքնին, չարիք մը չէ, երբ գործածուի բարոյական չափանիշով, յօգուտ բարեսիրական նպատակներու:

Եթէ յաջողեցար նիւթին սեղմիրան պատեանէն հաւատքով դուրս ելլել, շահած կ'ըլլաս մեղքին դէմ ճակատամարտը եւ անմահութեան դարպասները հորիզոնական լայնքով կբացուին հոգեւոր կեանքիդ առջեւ:

Մեծ բարիքներու բրգացում չի պահանջուի մեղաւորէն, որ բեկանէ մեղքին շղթաները ու դառնայ ազատ մարդ: Քիչն ալ բաւարար է, որ պրծիս սաստանային ստրկութենէն:

Սխալ է մտածելը, թէ միայն հարստանալով, կրնաս ապահովել երջանկութիւնը: Դրամով կրնաս ճամբորդել տիեզերքի մէջ ամէն տեղ, մինչեւ ամպերէն վեր լուսինը, բայց ԵՐԿՆՔԻՆ աստուածային շողարձակում տալ անոր, ալ կը դադրիս երկրի քաղաքացիութենէն եւ քրիստոնեայ աշխարհը քեզ կը յորջորջէ ԵՐԿՆԱՔԱՂԱՔԱՅԻ:

Գիտե՞ս ինչ է մեր ժամանակի նողկալի երեւոյթը, որ մարդը կ'անահանգստացնէ հոգիով եւ մարմնով, գլխիվայր շրջումն է, արժէքներու եւ արժանիքներու:

Ցաւալի է, որ կ'ամչնան անոնք, որ պէտք է հպարտանան եւ կը պարծենան անոնք, որ պէտք է ամչնան:

Չեն խօսիր ու բարբառիք անոնք, որ պէտք է աղաղակեն ու տաղերգեն ու կը խօսին ու կը ժխտեն անոնք, որ պէտք է լուեն ու պապանձին:

Քանի որ չարին յարձակումներուն դէմ՝ հակադարձակում չկայ, բնական է, որ չարը շարունակէ առաւել սանձարձակութեամբ իր

Մար.ը էջ 19

Wahib's
MIDDLE EAST RESTAURANT
 الشرق مطعم
MEDITERRANEAN LEBANESE FOOD

COME IN AND ENJOY OUR PATIO AND THE FINEST SHISA "HOOKAH"

CATERING FOR ALL OCCASION

FAMILY ENTERTAINMENT BANQUET HALL EVERY FRIDAY ~ & ~ SATURDAY NIGHT INTERNATIONAL ~ ARABIC CALL FOR RESERVATION

BELLY~DANCING

910~E.MAIN ST, ALHAMBRA, CA.
 TEL 626-281-1006 626-587-1048
 FAX 626-281-3641

PHOTO / CONCEPT- J / D - 2006 ©TEL(626) 795-4493

Կազմակերպությանը "Զաջ Նազար" հեռուստաժամի / ամսագրի և Հայաստանի ֆիլհարմոնիայի
 ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԾՆՈՂԱԶՈՒՐԿ, ՀԱՇՄԱՆԴԱՍ
 ԵՐԵՎԱՆԵՐԻ Ս. ԾՆՆԴԵԱՆ ՀԻՄՆԱԴՐԱՄԻ
 7-ՐԴ ՏԱՐԵԿԱՆ ԹԵԼԵԹՈՆ

7th ANUAL TELETHON 2006

FOR

ARMENIA'S DSIAbled AND ORPHAN CHILDREN'S CHRISTMAS GIFT FUND

Sunday December 3, 2006

7:00pm - 2:00am

**AMGA CHANNEL 26 GLENDALE,
 CHANNEL 30 JAM-E-JAM
 INTERNATIONAL**

**Yerevan
 Printing**
 GLENDALE, CALIFORNIA

WELLS FARGO

Wells Fargo is a proud participant at 7th Annual ARMENIA'S DISABLED & ORPHAN CHILDREN GIFT FUND

Please make your tax deductible donations payable to: **A.C.C. GIFT FUND**

Wells Fargo account number - **3673881821**

For more information please contact Wells Fargo Branch at
535 N. Brand Blvd., Glendale, CA. (818) 550-5021
 A TAX-DEDUCTIBLE DONATION

MANUTYAN DISTRIBUTING

TAMARA
 ICE CREAM

CROWNE PLAZA
 HOTEL & RESORTS

Conrad's Casino
 LOS ANGELES

**GLENDALE
 KIA**
 GENERAL SPONSORS

Glendale West Pharmacy
 and
 Medical Supply

Glendale Medical Pharmacy
 ԳԼԵՆԴԵԼԻ ԲԺՇԿԱԿԱՆ ԴԵՂԱՐԱՆ
 Dr. Robert & Dr. David

Remedy DRUGS

APOLITANO
GRAPSEED

**YEGHYAYAN
 & ASSOCIATES**
 Vartkes Yeghayan
 Attorney at Law

**LE FOYER
 OJAKH**
 BANQUET HALL
 NICK NISHANIAN
 Owner President

**Golden Farms
 Market Plaza**

**UNIVERSAL
 SERVICE EXCHANGE, INC.**
 MONEY TRANSFER

SARIAN
 ORGANIC HONEY FARM

**GEFER FARMS
 MARKET**

Sandy's Rug & Accessory
 Highest quality machine made
 Persian Rug
 Charles Meghikian

Orgnaized by Kach Nazar Publication and TV Show, Along With Armenia's National Philharmonic.

ՊԱՏՄԱԿԱՆ

ԵՐԵՔ ԽՈՐՀՐԴԱՐԱՆՆԵՐՈՒՄ՝ ՍԵՐՆԴԻՑ ՍԵՐՈՒՆԴ (ՅԱՊԱԿՈՒՄՐՆԵՐՈՎ)

Ծ.Խ. Ներկայ յօդուածը կը վերաբերի Մանասերեաններու ընտանիքի քաղաքական եւ քաղաքացիական գործունէութեան: Փաստացի հիմնաւորումներով ներկայացուած է Մանասերեան ընտանիքի 3 սերունդներու անձնուէր ծառայութիւնները Յայրենիքի եւ Յայ Ժողովուրդի նկատմամբ, սկսած առաջին Յամաշխարհային Պատերազմէն մինչեւ մեր օրերը: Այդ յօդուածին մէջ արտացոլուած փաստերը կը հաստատեն Մանասերեաններու բարոյական բարձր կերպարը, ազգային կերտուածքը, անոնց գործօն եւ անձնուրաց մասնակցութիւնը մեր Յայրենիքի եւ հայ ժողովուրդի զարգացման նպաստող հայրենաճուղի եւ ազգանպաստ գործին:

ՌՈՒՋԱՆ ՊԷՊԱՆԵԱՆ

Մանասեր, Նորայր եւ Թաթուլ Մանասերեաններ. պապ, որդի եւ թոռ պատգամաւորների երեք սերունդ է տուել Մանասերեանների յայտնի տոհմը: Տոհմի նախապապը՝ Մանասեր Աբրահամովը, գաղթելով Պարսկաստանի խոջ գաւառից, գիւղ է հիմնադրել ներկայիս Գետազատ, նախկին՝ Հաջի-Կալա վայրում. «Հաջի»՝ նշանակում է մուղսի, այսինքն՝ որպէս երեք կրօնների սրբավայրերի օճախ Երուսաղէմ ուխտագնացութեան մեկնած եւ ժողովրդի կողմից ընդունուած պատուելի կրօնաւոր անձ: Այսպէս, մուղսի Մանասեր Աբրահամովը՝ ինչպէս գրուած է նրա տապանաքարի վրայ, իր շուրջն է հաւաքել տարբեր արհեստաւորների, հիմնադրել գիւղ, կառուցել ջրաղաց, որն այդ ժամանակ բնակավայրերի կենսագործունէութեան հիմնական աղբիւրն էր: Ջրաղացը սպասարկել է շրջակայ 10-12 գիւղերին՝ Ողջաբերդից սկսած մինչեւ Այգեստան ու Դուլին գիւղերը: Իսկ դա լուծում էր հացի խնդիրը:

- Տոհմապապ այդ ջրաղացը, որը շահագործել են Մանասերի չորս որդիները, ժառանգաբար փոխանցուել է պապիս՝ Յովհաննէսին, ապա նրա եօթ ժառանգներին՝ մինչեւ 30-ական թուականները, երբ կոլեկտիւացման արդիւնքում այն բռնագաւթուել է խորհրդային իշխանութեան կողմից, - չիշում է իմ գրուցակիցներից տարեցը՝ Նորայր Մանասերեանը եւ անթաքօյց հպարտութեամբ աւելացնում, - բայց դեռեւս երկար ժամանակ, անգամ ջրաղացը քանդելուց յետոյ էլ այդ վայրը պահպանում էր «Մանասերի ջրաղաց» անունը: Ինչպէս ասում են, մարդը պիտի այնպիսի գործ անի, որ իր անունը երկար չիշուի:

Պապիս եօթ ժառանգներից միայն Աբրահամովի անունով Մանասեր Նորեյրայր է քաղաք տեղափոխուել եւ, ինչպէս ընդունուած էր ասել, ուսումնական մարդ դառնում. հայրս ստանձնում է նրա ինամակալութիւնը: Մանասերն ընդունւում է համալսարանի բանասիրական ֆակուլտետ՝ գերմաներէն լեզուի մասնագիտութիւն ստանում, յետագայում, որպէս Երեւանի պետական համալսարանի օտար լեզուների ամպիոնի հիմնադիր, ակտիւօրէն մասնակցում է նաեւ պոլիտեխնիկական ինստիտուտի հիմնադրմանը, - շարունակում է Ն. Մանասերեանը:

Մանուկ Աբեղեանի եւ Գիրգոր Ղափանցեանի ժամանակակիցն ու մտերիմն անմասն չէր կարող մնալ ժամանակի աշխարհացունց իրադարձութիւններից: Մանասեր Մանասերեանը ձեւարանից զօրակոչուել է ուսակական բանակ, որտեղ նրա ընդունակութիւնները նկատելով, գործուղում են Թբիլիսի սպայական դպրոց: Աւարտելուն

պէս սկսում է պատերազմը, օրակարգում էր Հայաստանի պաշտպանութեան հարցը: Վերադառնալով Հայաստան, զինուորագրուել է ազգային ազատագրական պայքարին: Նրան վստահում են Սարգսրապատում մահապարտների գնդի հինգերորդ վաշտի հրամանատարութիւնը: Մանասեր Մանասերեանն իր վաշտով արժանի հակահարուած է տալիս թրքական զօրքին եւ կարեւոր դեր խաղում 1918 թ. Մայիսի 28ին Սարգսրապատի ճակատամարտի յաղթանակի հարցում:

Արտաշատի շրջանում երեք Գետազատ, Մրգանուշ եւ Վարդաշէն գիւղերում դպրոց է հիմնադրել եւ տնօրինել: Ժողովրդականութիւնը, մեծ յարգանքն ու մարտական սիրանքները հաշուի առնելով էլ, թեքեւս, Արտաշատի ազգաբնակչութիւնը նրան վստահում է Առաջին Հանրապետութեան խորհրդարանում իր ձայնը ներկայացնելու բարձր պատիւը. Մանասեր Մանասերեանն ընտրուել է խորհրդարանի պատգամաւոր:

Յետագայում, տարիներ անց, մեծ վաստակ ունեցող մանկավարժին, որը դասաւանդում էր մանկավարժական ինստիտուտում, ապա բժշկականում՝ որպէս ամպիոնի վարիչ, կրկին հաշուի առնելով իր անցեալը, աքսորում են Ալթայի երկրամաս:

- դրանից երկու տարի առաջ՝ 37ին Հարաւային Ղազախստան են աքսորում ծնողներին: Հայրս միակ մարդն էր գիւղում, որ կոլտնտեսութիւն չմտաւ. բոլորին բռնի կամ կամաւորի անուան տակ կոլեկտիւացրին, հայրս կտրակաւնապէս հրաժարուեց եւ լինելով պատերազմի հաշմանդամ, միայն իր սեփական հողակտորի հաշուին էր դժուարութեամբ ընտանիքը պահում, - ասում է Ն. Մանասերեանը:

Մանասերին պատերազմից յետոյ ազատում են եւ կարծ ժամանակ անց նորից աքսորում հակասովետական գործունէութիւն իրականացնելու անուան տակ. վերադառնում է 56ին՝ առողջութիւնը կորցրած, աշխատանքի է անցնում մանկավարժական ինստիտուտում, իսկ բնակարան ստանում է արդարացուելուց յետոյ միայն: Մահացել է 1978 թուականին, 87 տարեկան հասակում:

- Երբ 46ին աքսորից վերադարձաւ մեր ընտանիքը, հայրենի օճախից մնացել էր մի սենեակ, իր փոքր նախասենեակով, մնացածը՝ ամբարը, նկուղը, հնձանը, գոմը հիմնովին աւերուել էին: Մանասերի վերադարձին արդէն հայրս մահացել էր, ես 20 տարեկան էի:

Մ.Մանասերեանի սիրանքների մասին գրուել է Հ. Թուրշեանի «Սարգսրապատ» վէպում, ինչպէս նաեւ Ռ. Կարայանի «Փրկութիւն» վիպակում: Սարգսրապատի վերաբերեալ Մանասերեանի յուշերը

տպագրուել են «Սովետական Գրականութիւն» ամսագրի 1968 թ. N5-ում եւ նոյն թուականին՝ «Հայկական Բանակ» ամսագրի N2(16)-ում:

Յաջորդ սերնդի ներկայացուցիչը՝ Նորայր Մանասերեանը, Երեւանում աւարտելով դպրոցը, լուսաւորութեան նախարարութեան գործուղմամբ մեկնում է Արտաշատի Ներքին Դուլին գիւղը՝ ուսուցիչ լեզու դասաւանդելու: Այնուհետեւ մէկ տարի անց ընդունւում է Մոսկուայի Մ. Լոմոնոսովի անուան պետական համալսարանի տնտեսագիտութեան ֆակուլտետը: Վերադառնալով, աշխատում է Գիտութիւնների ազգային ակադեմիայի տնտեսագիտութեան ինստիտուտում, միաժամանակ, ընդունւում ասպիրանտուրա, պաշտպանում է թեկնածուական եւ դոկտորական թեզերը. 1982 թուականին նշանակուել է ինստիտուտի ագրարային հիմնախնդիրների բաժնի վարիչ, որից յետոյ դասաւանդում է Ժողովուրդագիտութեան ինստիտուտում, ընտրուելով քաղաքատնտեսութեան ամբիոնի վարիչ:

1988ին Նորայր Մանասերեանը հրաժարուել է կրկին ամբիոնի վարիչի թեկնածու առաջադրուելուց, միաժամանակ յայտարարում է կուսակցութիւնից դուրս գալու մասին. պատճառը դարաբաղեան շարժման ակտիւ մասնակցութիւնն էր դեռեւս սկզբնական շրջանում, երբ այն լուրջ ճնշումների էր ենթարկուել:

- Հայրս միշտ ասում էր՝ երբեք չվախենաս «սրանցից», - հենց այդ սկզբունքով էլ առաջնորդուել է իր յետագայ ուղին ընտրելիս:

1990 թուականին առաջադրուել է ընտրուել Հայաստանի Երրորդ Հանրապետութեան Գերագոյն Խորհրդի պատգամաւոր:

Այս նոր ասպարէզում եւս նա հիմնաւորում էր, ազգագրութեան սակայն քաղաքականութեան իրականացման կողմնակիցն ու ջատագովն էր: Իր ողջ եռանդը ներդնելով, հնարաւորն անում է նպաստելու տնտեսութեան կայացմանը, դեկավարում է ԳԽ ազգարային յանձնաժողովի աշխատանքները:

Դասաւանդել է Ժողովուրդագիտութեան ինստիտուտում, Երեւանի, Իջեւանի եւ Արցախի պետական համալսարաններում: Ներկայումս դասաւանդում է Ռուս-հայկական համալսարանում՝ ագրարային հարցի հիմունքներ առարկան: Պարբերաբար հանդէս է եկել մամուլում: Ագրարային հարցի վերաբերեալ ուսումնասիրութիւնների ամփոփ արդիւնքը հանդիսացաւ «Ագրարային հարցը երէկ եւ այսօր» գիրքը, որում լուսաբանուել է հիմնախնդիր դրուածքը Արտաշէս թագաւորից մինչ այսօր: Անուանի տնտեսագէտն այսօր էլ ամենասուր հիմնախնդիրներից է համարում

գիւղատնտեսական խնդիրները, որոնք նոյն հրատապութեամբ ծառայած են տնտեսութեան առջեւ. «Մենք այսօր ունենք 950 գիւղ, որոնց 80 տոկոսը լեռնային են: Դրանց մեծ մասի գոյութիւնն այսօր, այսպէս ասած՝ ուրբանիզացման վտանգին ենթակա է: Արարատեան դաշտավայրը մեր ազգային շտեմարանն է, իսկ լեռնային շրջանները՝ ազգային գենոֆոնդի, ազգային դիմագծի պահպանման աշխարհագրական տարածքը»:

Ներկայումս զբաղւում է Հայաստանի ագրարային հատուածի զարգացման հայեցակարգի մշակման աշխատանքներով:

Ն. Մանասերեանի կինը ճանաչուած աշխարհագրագէտ եւ վաստակաշատ մանկավարժ Ռիմա Մանասերեանն է. 1970-ական թուականներին ընտրուել եւ վերընտրուել է Երեւանի քաղաքային խորհրդի պատգամաւոր՝ նոյնպէս իր մասնակցութիւնն ունենալով ընտանիքի պատգամաւորական աւանդոյթների ձեւաւորման գործում:

Արդէն «տոհմական դարձած մասնագիտութիւնը» մեր օրերում շարունակում է Նորայր Մանասերեանի որդին՝ Աժ Երրորդ գումարման պատգամաւոր, տնտեսագիտութեան դոկտոր, պրոֆեսոր Թաթուլ Մանասերեանը: Թ. Մանասերեանը 1978 թուականին ընդունուելով Երեւանի պետական ժողովրդական տնտեսութեան ինստիտուտը, 1980ից ուսումը շարունակել է Կիւեւի պետական համալսարանում: 1978 թ. պաշտպանել է «Միջազգային դրամական յարաբերութիւնները» թեկնածուական թեզը: 1984-1989 թթ. աշխատել է նախկին ԽՍՀՄ Պետպլանի Պլանաւորման եւ նորմատիւների գիտահետազոտական ինստիտուտի հայկական մասնաճիւղում՝ մասնակցելով Հայաստանում առաջին արդիւնաբերա-առեւտրական համալիրների ձեւաւորմանը:

Միջազգային տնտեսագիտութեան ասպարէզում զարգացնելով գիտելիքները, 1990 թ. աւարտում է Գանատայի Եորթի համալսարանի միջկառավարական ծրագիրը եւ վերապատրաստուել «Royal Bank of Canada»-ի Թորոնթոյի կեդրոնում: Նոյն թուականին հրաւիրուել է ԱՄՆ Քոնկրէսի կողմից Ուաշինկթըն՝ Հայաստանին մարդասիրական օգնութիւն ցուցաբերող ենթայանձնախմբի հետ աշխատելու: Թաթուլ Մանասերեանը 1982 թուականից դասաւանդելու էր ընդունուելով հանդէս է եկել Երեւանի, Վիլնուսի, Անտվերպէնի, Եռլընդսի, Բանգորի համալսարաններում: Հայաստանում, Ռուսաստանում, Ուկրանիայում, Լիթվիայում, Էսթոնիայում, Վրաստանում, Գերմանիայում, Ֆրանսիայում, Շուեյց-մանիայում,

Շար.ք էջ 17

Advertisement for Jessica Demirdjian, Realtor, Prudential California Realty. Includes contact information: 9915 Mira Mesa Blvd., Suite 100, San Diego, CA, 92131. Phone: 858.653.6400. Fax: 858.653.6440. Cell: 619.846.7738. Email: jessicad@prusd.com.

ՎԱՅՑ. ԵԿԵՂԵՑՒՅ ԱՐԵՒՍՏԵԱՆ ԹԵՄ ՆՈՐ ՇՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

Անցնող երեք տարիներու ընթացքին Թեմակալ Առաջնորդ՝ Գերշ. Տ. Յովնան Արքեպիսկոպոս Տէրտէրեանի գլխաւորութեամբ եւ յաճախ իր հեղինակութեամբ, Հայց. Եկեղեցւոյ Արեւմտեան Թեմը հոգեւոր բովանդակութիւն ունեցող մի քանի տասնեակ գիրքերու եւ կամ գրքոյկներու հրատարակութիւններ կատարեց՝ գոհացում տալով ընթերցասէր հաւատացեալներուն:

Վերջերս Առաջնորդ Սրբազան Հօր հեղինակութեամբ տպուեցաւ Անգլերէնով "BOOK OF SERMONS" Քարոզագիրքը, որուն մեկենամներն են Բրշ. Տոքթ. Վարուժ Սարկաւազ եւ Տիկինը Լենա Ալթըպարմաքեան եւ իրենց դուստրը Մարիա:

Այս գիրքի հրատարակութեան գլխաւոր նպատակն է հասնիլ Հայց. Եկեղեցւոյ անգլիախօս հաւատացեալներուն՝ անոնց հայթայթելով գեղեցիկ առիթը մօտէն ծանօթանալու Սրբազան Հօր խոկումներուն եւ ներքին ապրումներուն:

Հոգեւոր պատգամներու եւ վերապրումներու այս գիրքը հինգ տարիներու ժամանակաշրջան մը կ'ընդգրկէ, որ ո'չ թէ միայն իր խոկումները կ'արտայայտէ, այլ ցոյց կու տայ նաեւ իր առաջնորդութեամբ արձանագրուած ընդարձակ ծառայութեան եւ իրագործումներուն տարողութիւնը, ինչպէս նաեւ այն միջոցները, որոնց շնորհիւ Աստուծոյ կողմէ իրեն վստահուած առաքելութիւնը զարգացած է ժամանակի ընթացքին:

Գիրքին մէջ տպուած են Հայց. Եկեղեցւոյ մէջ զանազան առիթներով իր խօսած պատգամները, ինչպէս նաեւ հանդիսութիւններու ընթացքին, Թեմական Պատգամաւորական Ժողովներուն, Միջ-Եկեղեցական արարողութիւններուն, եւ այլն: Սրբազան Հօր քարոզները հաւատացեալները կ'առաջնորդէ դէպի աղօթական եւ Քրիստոնէական կեանքի ճանապարհին, որ միեւնոյն ատեն կը հայթայթէ աղբիւրը եւ ուղղութիւնը, մինչ մեր կեանքը կ'առաջնորդենք դէպի

Քրիստոսի փրկագործութեան ուղիին:

A HISTORY OF THE ARMENIAN CHURCH With Thirty-Five Stories գիրքին առաջին հրատարակութիւնը կատարուած էր Հայց. Եկեղեցւոյ Արեւելեան Թեմի կողմէ, որուն հեղինակն է հանգուցեալ Բրշ. Դոկտ. Յակոբ Սրկ. Ներսոյեան: Արեւելեան Թեմի Առաջնորդ՝ Գերշ. Տ. Խաժակ Արքեպիսկոպոս Պարսամեանի արտօնութեամբ կատարեցինք երրորդ հրատարակութիւնը: Գիրքին մեկենամներն են Տէր եւ Տիկին Կրէյկ Ջրգոյեան:

Յաջորդ հրատարակութիւնը Անգլերէնով գրքոյկ մըն է "Prayer Mirrors Your Life" խորագրով, որուն մեկենամներն են Թեմի քարերարներէն Տէր եւ Տիկին Վարդգէս Պարսամ: Գրքոյկին նպատակն է սորվեցնել մեր երիտասարդութեան, որ յաճախ աղօթեն եւ աւելի մօտ զգան Ամենակարող Աստուծոյ: «Երբ կ'աղօթենք, մենք Աստուծոյ ներկայութեան մէջ ենք» կ'ըսէ Սրբազան Հայրը իր նախաբանին մէջ: «Իր կարգին Աստուած մեր կեանքին հայեցիլն կը դառնայ եւ մեզ կը մղէ մեր կեանքի ընթացքը բարելաւելու»:

Միւս հրատարակութիւնները Հայերէնով եւ Անգլերէնով պատկերազարդ չորս գրքոյկներ են՝ «Յիսուսի կեանքը», "The Life of Jesus," «Յիսուսի Հրաշքները», "The Miracles of Jesus," «Յիսուսի Բժշկութիւնները», "The Healings of Jesus," եւ «Յիսուսի Առակները», "Parables of Jesus." Այս գրքոյկները տպուած են 2006 թուին Երեւանի մէջ՝ մեկենամութեամբ Ներսէսեան ընտանիքի եւ ձօնուած են իրենց հօր՝ Գէորգ Ներսէսեանի հայրենամուտէր եւ եկեղեցանուէր խնկելի յիշատակին:

Իւրաքանչիւր գրքոյկի մէջ «Փոխան Յառաջաբանի» իր խօսքին մէջ Սրբազան Հայրը կոչ կ'ուղղէ Թեմի պատանիներուն կարդալ գրքոյկը եւ հոգեպէս գօտեպնդուիլ հաւատքով եւ ծառայութեան ոգիով:

ՍՈՒՐԲ ՄԵՍՐՈՊ ՄԱՇՏՈՅԻՆ ԱԼԲԵՐՏ ԳՐԵԱՇԱՐԵԱՆ

Խոր գիշերների փակ դռներից ներս, Ահա, մի հսկայ օրերով անցուն, Պեղում է մտքի խորքերը անհուն, Թե, ինչպես գտնել մեր մշտականայուն «Այբ ու Բեն»ը պահուած երկնքում:

Որ միշտ հայ լեզուն հայատառ գրի, «Ազգ» եւ «Յայրենիք» հաւատք, յոյս եւ սէր, Եւ նրանով միշտ թող յաւերժ փայլի, Մեր Լուսաւորչի կանթեղը լոյսի:

Եւ մեր հայրենի ժայռերի պէս կուր, Լիմեն անասան հօգր հսկաներ, Բերդեր ու վահան, սուրեր անցկուց, Ինչպէս մեր նախնիք եղել են դարեր:

Եւ այսպէս անվերջ, մտքեր ու մտքեր Յասնելու մինչեւ այն բարձր կէտին՝ Ուր աստուածային գիր ու գրիչներ Մեր ազգ ու լեզուին պիտի լինէին:

Եւ հիմա արդէն աշխարհն հայոց, Քո իսկ տառերով արդ կարդում է քեզ Ինչպէս լոյս զուարթ գրքերը սրբոց, Խօսքն Աստուծոյ եւ առաքելոց:

Քեզ ով վարդապետ ու մեծ ուսուցիչ, Քեզ, իմաստութեանց բարձրագոյն դպրոց, Դու մեր անխափան խօսք, թուղթ ու գրիչ Դու լուսաճաճանց անուն Սուրբ Մաշտոց:

ԵՍ ԱՅՆՊԵՍ ՍԻՐՈՒՄ ԵՄ ԱՐՄԵՆՈՒԿԻ ԲՈՅԱՄԵԱՆ

Ես այնպէս սիրում եմ Քո ժպիտը մեղաւոր, Որն այգաբացին Դառնում է պայծառ Լցնում է հոգիս Գոյներով վարար Եւ երագներս Դարձնում լիիրաւ:

Ես այնպէս սիրում եմ Քո աչքերը մեղաւոր, Որն իր մէջ պահում է Գաղտնիքն ու կիսանի, Որոնց մէջ հանգիստ Լողանում եմ ես Երագելով միշտ Չքնաղ երագներ:

Ես այնպէս սիրում եմ Քո ծիծաղը մեղաւոր Որ կարկաչում է Գետակի նման,

Եւ գալարուելով Իր հունով անվերջ Եւ ինձ տանում է Յեռուներն անդարձ:

Ես այնպէս սիրում եմ Քո հայեացքը մեղաւոր Որ միշտ խոցում է Վայրենի փշոտ Մասրեմու նման Ցաւեցնում հոգիս Եւ յետոյ նայում Դեմքիս շիկացած:

Ես այնպէս սիրում եմ Յոգիդ մեղաւոր, Որ գիտէ սիրլ Եւ չեմքեմ, Որին չգիտես Սանձեր մինչեւ վերջ Ինչպէս առուակի Երգը միալար:

ԵՐԵՔ ԽՈՐՇՐՂԱՐԱՆՆԵՐՈՒՄ՝ ՍԵՐՆԴԻՑ ՍԵՐՈՒՆԴ

Շարունակուած էջ 16-էն

ցարիայում, Գանատայում, Չինաստանում, Թայլանդում եւ ԱՄՆում տպագրուած 400ից աւելի յօդուածներ, 11 գիտական մենագրութիւնների հեղինակ է: Հարաւային Գալիֆորնիայի Ռեյլընդս համալսարանի կողմից 1997 թ. նրան շնորհուել է «Տարուայ լաւագոյն պրոֆեսոր» մրցանակը: Այդ եւ Երեւանի պետական համալսարանների միջեւ գիտագործնական համագործակցութեան հաստատման նախաձեռնողն է:

1997 թուականից վերադառնալով Հայաստան, Մանասերեանն ակտիւօրէն մասնակցում է տնտեսական քաղաքականութեան, յատկապէս Հայաստանում արդիւնաբերական քաղաքականութեան մշակման աշխատանքներին: Բազմաբնույթ էր նրա գործունէութիւնն այդ տարիներին, 1998-1999 թթ.՝ ՀՀ նախագահին կից քաղաքացիական տնտեսական յանձնախմբի նախագահ, 1999-2000 թթ.՝ Զբօսաշրջութեան զարգացման հայկական միութեան նախագահ, 2000-2001 թթ.՝ ՀՀ արտգործնախարարի խորհրդական եւ միջազգային կազմա-

կերպութիւնների բաժնի պետ, 2001-2003 թթ.՝ Ռազմավարական եւ ազգային հետազոտութիւնների կեդրոնի գիտական ղեկավար: 2003 թուականին հիմնադրել է «Այլընտրանք» հետազոտական կեդրոնը, հեղինակել է տնտեսագիտական մի շարք գրքեր, այդ թւում՝ «Հայաստանի տնտեսութիւնը անցման փուլում. Ազգային դրամանիշ», «ՀՀ Տնտեսութեան եւ ձեռնարկատիրութեան զարգացման արդի խնդիրները», «Doing Business in Armenia: Investment Climate», «Հայաստանի տնտեսութեան առողջացման հիմնական առաջնահերթութիւնները», «Նոր տնտեսական քաղաքականութեան ուրուագծերը», «Միջազգային Նոր տնտեսակարգ. հիմնահարցեր եւ զարգացումներ», «Հայաստան 2020. անվտանգութեան եւ զարգացման ռազմավարութիւն», «Եւրոն, արժուեթային երկբեւեռ աշխարհը եւ Հայաստանը», «Տնտեսական անվտանգութեան մարտահրաւէրները» եւ այլն: Թ. Մանասերեանն այսօր բազմաթիւ օրէնքների հեղինակ է, միաժամանակ շարունակում է իր գիտական եւ մանկավարժական գործունէութիւնը:

ՄԱՐԶԱԿԱՆ

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՖՈՒԹՊՈՒԼ

ԱՆԳՆՈՑ ԱՌԱՋՆՈՒԹԻՒՆ

Անգլիոյ ֆուտպոլի առաջնութեան տասներորդ հանգրուանի մրցումներուն արդիւնքները

Table with 2 columns: Team names and scores. Includes matches like Զարլըն - Եվըրթըն 1-1, Ֆուլհամ - Ռիտինկ 0-1.

Table with 6 columns: Team names and statistics. Includes matches like Առաջատար խումբերու դասաւորումը, Մանչեսթըր Եունայթըտ 14 11 2 1 30-7 35.

ԳԵՐՄԱՆԻՈՑ ԱՌԱՋՆՈՒԹԻՒՆ

Գերմանիոյ կրմանիոյ ֆուտպոլի առաջնութեան տասներորդ հանգրուանի մրցումներուն արդիւնքները

Table with 2 columns: Team names and scores. Includes matches like Շալքէ - ՎՖԼ Պոխում 2-1, Գոլսպուրկ - Նիւրնպըրկ 1-1.

Table with 6 columns: Team names and statistics. Includes matches like Առաջատար խումբերու դասաւորումը, Շալքէ-04 14 9 2 3 25-16 29.

ԻՏԱԼԻՈՑ ԱՌԱՋՆՈՒԹԻՒՆ

Իտալիայի ֆուտպոլի առաջնութեան տասներկորդ հանգրուանի մրցումներուն արդիւնքները

Table with 2 columns: Team names and scores. Includes matches like Քիեւօ - Ուտինէզէ 2-0, Ա. Սէ. Սիլան - Մեսինա 1-0.

Table with 6 columns: Team names and statistics. Includes matches like Առաջատար խումբերու դասաւորումը, Ինթեր Սիլան 13 10 3 0 27-14 33.

ՖՐԱՆՍԱՅԻ ԱՌԱՋՆՈՒԹԻՒՆ

Ֆրանսայի ֆուտպոլի առաջնութեան տասնչորրորդ հանգրուանի մրցումներուն արդիւնքները

Table with 2 columns: Team names and scores. Includes matches like Լորիան - Սոչօ 1-3, Դորսօ - Սէնթ Էթիէն 1-0.

Table with 6 columns: Team names and statistics. Includes matches like Առաջատար խումբերու դասաւորումը, Լիոն 15 13 1 1 31-10 40.

ՍՊԱՆԻՈՑ ԱՌԱՋՆՈՒԹԻՒՆ

Սպանիայի ֆուտպոլի առաջնութեան տասնմէկերորդ հանգրուանի մրցումներուն արդիւնքները

Table with 2 columns: Team names and scores. Includes matches like Պարսելոնա - Վիլլառէալ 4-0, Աթլէթ. Մատրիտ - Ռէալ Սոսիէտ 1-1.

Table with 6 columns: Team names and statistics. Includes matches like Առաջատար խումբերու դասաւորումը, Պարսելոնա 12 9 2 1 31-10 29.

ՄՏՈՐՈՒՄՆԵՐ ԹԷԼԷԹՈՆ 2006-ԷՆ ԵՏՔ

Շարունակուած էջ 1-էն

Այս գօտեպնդիչ երեսոյթին դիմաց սակայն, կ'արձանագրենք ժողովրդական մասնակցութեան ցաւալի վայրէջքը: Ժողովրդական խաւերուն մօտ ակնյայտ էր անտարբերութիւնը: Անոնք բարձրաձայն կը յայտնեն իրենց անվստահութիւնը, հաւատքի պակասը: Այդ բոլորը՝ հետեւանք կը թուին հանդիսանալ պատկան իշխանութիւններու կողմէ կիրարկուած անբարեացակամ, ապիկար, անարդար, բաղաձայնութեան մը, որ խորունկ վիճակ մը բացած է մեր հայրենարանի հատուածներուն եւ իշխանութիւններուն միջեւ: Փաստ է, որ չկայ հաղորդակցութեան նշոյլն իսկ: Ընդհակառակը՝ առկայ է անտեսումը, ատելութիւնը: Մինչ, մեր հայրենարանի ժողովուրդը իր բաղդին թողլուած կը տուայտի ապրուստի տագնապներու մէջ, ինչպէս պիտի գրէր հայրենարանի թղթակիցը. « Ցաւօք, ազատագրումից 13 տարի անց (Շուշի) քաղաքը շարունակուած է մնալ հիմնականում միլիտարիզմի Մարդկանց

դէմքին գրուած է աղատութիւն:»: Այս է տիրող վիճակը ընդհանրապէս, իսկ մասնաւորապէս՝ սահմանամերձ գիւղերու մէջ:

Հայրենի իշխանութիւնները կոչուած են տէր կանգնելու իրենց հոգատարութեան յանձնուած ժողովուրդին: Հայրենասիրութիւնը գերիշխող պէտք է դառնայ մեր գի մէջ: Որքան կարեւոր է նախապահաշինութիւնը, դպրոցակառուցումը, հիւանդանոցներու բարձրացումը, նոյնքան հիմնական է իրենց բաղդին լուծուած մեր հարգատներուն ապրուստի ապահովումը: Զուգահեռ՝ աշխարհագրական եւ մարդկային զոյգ մակարդակներու վրայ պէտք է տարածել մեր հայրենաշինութեան գործընթացը, դարմանելու համար համատարած այլ կործանարար առկայ յուսալուծութիւնը:

Պիտի գա՞յ այն օրը, որ ազգով մէկ, առանց դոյզն խորութեան, վերապահութեան ու կասկածանքի՝ մեր մեծ ու փոքր նուէրները պիտի մուծենք մեր հայրենաշինութեան սրբազան արշաւներուն...:

Ս.Դ.Յ.Կ. ՎԱՐԻՉ ՄԱՐՄՆԻ ԶԱՆԴԻՊՈՒՄԸ Լ.Ղ.Յ.Ի ՆԱԽԱԳԱՅ ԱՐԿԱԴԻ ՂՈՒԿԱՍԵԱՆԻ ԶԵՏ

Շարունակուած էջ 1-էն

Չունելով Ղարաբաղի նախագահի ներկայութիւնը, յոյս չայտնեց որ բանակցութեանց գործընթացը իր աստիճանական զարգացումը կ'ունենայ ի նպաստ Ղարաբաղի հիմնահարցի բարուք լուծման: Նախագահ Ա. Ղուկասեան ցաւ յայտնեց որ ցարդ կատարուած ճիգերը ոչ մէկ դրական եզրայնագումի չեն հասած: Նշեց նաեւ որ այս կապակցութեամբ միջազգային մակարդակներու վրայ եղած բանակցութիւններն ալ տեղ քաջլի մէջ են, քանի որ ազերիները յամառօրէն կառչած կը մնան իրենց ժխտական կեցուածքին վրայ: Մինչ

այդ ան խիստ կենսական նկատեց համայն հայութեան միացեալ ճիգերով Արցախի հայութեան ընկերային եւ տնտեսական պայմաններու բարելաւումը: Այս կապակցութեամբ շեշտուեցաւ որ սփիւռքը տակաւին իր լիակատար ուժակառութեամբ չէ որ իր մասնակցութիւնը կը բերէ Արցախի վերելքին: Միւս կողմէ Լեւոնային Ղարաբաղի Հանրապետութիւնը տակաւին համաշխարհային ճանաչում ստացած չըլլալուն համար իրենց կը զլացուի միջազգային տնտեսական օժանդակութիւնները:

Շուրջ մէկ ժամ տեւող սոցիալական հանդիպումն անցաւ բարեկամական անկեղծ մթնոլորտի մէջ:

ԳՐԱԻՈՒԱԾ ՕՐ

Յունուար 21, 2007, Սահակեան-Լեւոն Մկրտիչեան Գոլէֆի նախկին Սաներու Միութեան կողմէ:

ԱՇԽԱՏԱԻՈՐՆԵՐՈՒ ԿԱՐԻՔ

Փասատիւնայի մէջ հաստատութիւն մը կարիք ունի աշխատաւորուհիներու cash register-ի վրայ: Հեռաձայն՝ (626) 833-2331:

«ՆՈՐ ՍԵՐՈՒՆՊ» ԸՆՈՒՄՏԱՏԵՍԻԼԻ ՅԱՅՏԱԳԻՐԻ ԺԱՄԱՆԱԿԱՑՈՅՑԸ

CHARTER CABLE 26-ՐԴ ԿԱՅԱՆ (ԿԼԵՆՏԵՅԼ, ՊԸՐՊԵՆՔ, ԼԱ ԲՐԵՄԵՆԹԱ) ԶԻՆԳՇԱԲԹԻ ԵՐԵԿՈՅԵԱՆ ԺԱՍԸ 10:00-11:00

ՔԱԶ ՆԱԶԱՐ ՈՒՂԻՂ ԵԹԵՐ ՇՕ

Ամէն Կիրակի երեկոյեան ժամը 11:00-ից 1:00 Կլէնտէյլի 26-րդ կայանից

ՇՈՒԱՐԱԾ ԱՍԵՐԻԿԱՆ

Շարունակում է 6-էն

ցուծիւններ հաստատելու առաջարկը կու գա Թոնի Պլէրէն եւ ամերիկեան յանձնախումբի ղեկավար ձէյմա Պէյքըրէն: Սպասելով որ այդ երկու երկիրներու հետ շփումները արդիւնք կը սկսին տալու, երեւոյթ մը գոր կարելի չէ նախատեսել, օրուայ նախագահ Պուշ հանդիպում եւ խորհրդակցութիւն կ'ունենայ Իրաքի վարչապետին հետ, որ ի վիճակի չէ երկրէն ներս գորաւոր ղեկավար մը ըլլալու, այս անգամ Իրաքէն դուրս, Յորդանանի մէջ, եւ Յորդանանի թագաւոր

Ապտուլլայի գործակցութեամբ: Կը խօսուի նաեւ հայցել գործակցութիւնը Եգիպտոսի, Սէուտական Արաբիոյ եւ ուրիշներուն, կարենալ «ընթացք» իրապէս փոխելու համար:

Մինչ այս տողերը կը գրուին, այս կը թուի ըլլալ կացութիւնը Իրաքէն ներս: Ի հարկէ, կարելի է հարց տալ թէ որքանով այս բոլորը պիտի կարենան կացութեան մէջ հիմնական փոփոխութիւն մտցնել, որպէսզի Ամերիկան կարենայ պատուով դուրս գալ, եւ իր բանակը տուն բերել:

Ապագան տակաւին մուտ է...

ՄԵԾ ԵՐԱԺՇՏԱԳԵՏ ԿՈՄԻՏԱՍ ՎԱՐԴԱՊԵՏ

Շարունակում է 7-էն

ղեցական եւ ժողովրդական երաժշտութեանց միաձոյլ արտայայտութեան: Կոմիտաս վարդապետ այդ երկուքը «հարազատ քոյր ու եղբայր» համարելով մշակած է իր Պատարագը «առատօրէն յագեցնելով զայն բուն ժողովրդական երաժշտութեան տարրերով»:

1919 թուին թղթակցութիւններ կատարուած են ընդմէջ Կոմիտասի ծննդավայր Կուտիսայի առաջնորդարանին ու Կ. Պոլսոյ Զաւէն Պատրիարքին, իմանալու համար վարդապետի ընկճեալ վիճակի մասին ու ընդփոյթ օգնութիւն հասցնելու անոր կարիքներուն: Նշուած նամակներուն մէջ հարկ կը տեսնուէր մանրամասնօրէն ցուցակագրելու Կոմիտասի վերաբերեալ գրական գոյքը, որոնք 1917-ի Հոկտեմբերին հայճեպով դրուած էին սնտուկներու մէջ ու պահուած Բերայի Ազգային Մատենադարանին մէջ: Ակնարկուած սնտուկները, ըստ 1920 Մարտ 31-ի նամակի մը, կը բովանդակէին «հին ձեռագիր մատենաներ, զանազան գիրքեր, իր հեղինակած երգարանները, տետրակներ ու սրինգներ, ընդամէնը հինգ սնտուկ»:

Կոմիտաս վարդապետի Փարիզ փոխադրուելէն անմիջապէս ետք, հոն կազմուեցաւ ինսամատար յանձնախումբ մը, որուն անունով վաւարչապետ Մ. Վրդ. Քիպարեան եւ Մարգրիտ Բաբայեան 1920 Յուլիս 15 թուակիր նամակով մը կը հաղորդէին Զաւէն Պատրիարքին յանձնախումբի կազմութեան մասին, առաջարկելով նաեւ որ իրենց տրամադրութեան տակ դրուէր վարդապետին տպագրեալ երգարանները: Կոմիտասի թողո՞նով հետաքրքրուած

էր նաեւ Մայր Աթոռը, որ դիւանապետ Կորիւն Եպիսկոպոսի ստորագրութեամբ եւ 1920 Դեկտ. 28 թուակիր նամակով, Զաւէն Պատրիարքին գիր մը յղած էր յանուն Գէորգ Ե. Կաթողիկոսին:

1923ի սկիզբը յիշեալ հինգ սնտուկները բացուեցան ու բաղդատուեցան նախապէս պատրաստուած ցուցակին հետ՝ ի ներկայութեան Մեսրոպ Եպս. Նարոյեանի, Յակոբ ձ. Սիրունիի եւ Գէորգ Եղուպեանի, ու ամէն կերպով համապատասխան գտնուեցան նախորդ ցուցակին հետ գոր պատրաստած էին Տրդատ քահանայ Պօյաճեան եւ Միհրան թումաճան 1920 Օգոստոս 4ին: Յետ քննութեան սնտուկները վերստին կնքուեցան Նարոյեան Եպիսկոպոսի անձնական կնիքով ու որոշուեցաւ պահել Բերայի նոյն Ազգային Մատենադարանին մէջ մինչեւ որ ապահով միջոցաւ կարելի ըլլար գանոնք Մայր Աթոռ Ս. էջմիածին դրկել:

Կենսական հարցը սակայն վարդապետին առողջական վիճակին էր, որուն համար 1927 Հոկտեմբեր 22ի նամակով վաւարչապետ Եպս. Քիպարեան Փարիզէն կը հաղորդէր նորընտիր Մեսրոպ Պատրիարք Նարոյեանին յայտնելով որ «Կոմիտաս վարդապետի առողջական վիճակին մէջ բարւոքման նշաններ չկային», այլ ընդհակառակը ջղազրգիւ բորբոքումներ, եւ թէեւ շունչը վրան, պիտի ապրէր եօթ տարիներ եւս հիւանդանոցներու մէջ, դառնալէ ետք հայ ժողովուրդի Մեծ Երաժիշտն ու Մեծ Նահատակը ապրիլեան եղեռնին, տալէ ետք հայ եկեղեցիին ու հայ ժողովուրդին անկորնչելի բաժինը իր ստեղծագործ միտքին ու հանձարին:

ՉԱՐԵՐԸ ԿԸ ԳՐՈՒՄ ԵՒ ԲԱՐԻՆԵՐԸ ԿԸ ՄՐԱՓԵՆ

Շարունակում է 14-էն

արշաւը, նորանոր նուաճումներու գրոհով:

Աւաղելի է, որ բարին՝ գիշեր եւ ցերեկ մահաբուն կը ննջէ ու չի լսեր կամ չ'ուզեր լսել իր գլխուն վերեւ աշխարհացուց ուռմբերու որոտը: Ոքան ջանար՝ դուն քեզ գրկել ինթական բարիքներէն, այնքան ազատ ու մեծ պիտի զգաս եւ հասարակաց զգացումէն պատուուած:

Ծանրագոյն մեղքը, որ կը ծանրանայ բարեպաշտ մարդուն վրայ, այն է, որ ինքզինք պատասխանատու չի զգար չարին ապօրինութիւններուն դէմ ըմբոստանալու:

Ինչո՞ւ եւ որմէ՞ կը վախնաս խօսելու, բողոք եւ բռնուցք բարձրացնելու երկնային օրէնքները անգոսնող անբարիշտներու դէմ:

Եթէ ճշմարտապէս Քրիստոսի աշակերտ ես, պէտք է ցոյց տաս հաւատքը մարտահրաւիրներու դէմ դիւցազնական մաքառումներով, ոչ թէ հաւատքը գրպանիդ մէջ պահես մասունքի նման:

Ամէն ժամանակ, չարին պատճառած աւերները եւ զուլումները եղած են բազմապիսի ու բազմատանջ:

Ոճրագործները, որ կը խոշտանգեն անմեղ գոհերը, աւելի շուտ դուրս կուգան բանտախոցերէն, քան իրենց գոհերը հիւանդանոցներէն:

Նայեցէք պահ մը ձեր շուրջը եւ աւելի հեռուն ու պիտի տեսնէք, որ մեղքը վարագուրած է մարդոց տեսողութեանէն, ինչ որ լոյս ու ճառագայթ է:

Ես՝ քրիստոնեայ չեմ կոչեր այն կրօնակները, որ իմաստուն է իր մտածումներով եւ հեթանոս՝ իր քարոզներով:

Երկրի վրայ ծնած չէ ու պիտի չծնի առաքինի մարդ մը, որ իր շնորհագարդ հոգիով հաւասարի փրկչին աստուածային բնութեան:

Քրիստոս աշխարհ չեկաւ, որ փրկէ մարդկային փոքրամասնութիւն մը, այլ եկաւ փրկելու բովանդակ մարդկութիւնը, առանց ցեղի ու գոյնի խտրութեան:

Քրիստոնէութիւնը առանձնաշնորհեալ հասարակութեան մը կրօնք է, ինչպէս Յուդայականութիւնը:

Հրեաները կ'ուզէին աստուածապաշտութիւնը սեփականացնել, յօգուտ իրենց ցեղին ու կը մերժէին այլ ժողովուրդներու փրկութիւնը:

Նախաքրիստոնէական դարաշրջաններուն բեւեռային հեռաւորութիւն մը կը բաժնէր մարդկային զանգուածները իրարմէ: Գոյութիւն ունէին միայն հրեաներ եւ հեթանոսներ, յոյներ եւ բարբարոսներ, ազատներ եւ ստրուկներ, ցեղային բաժանումներ եւ դասակարգային տարբերութիւններ, որոնք կը գիւնէին սիրտերը ատելալովա՛ւ՝ իրարու դէմ:

Այս խտրական ոգին կը կոտորակէր մարդը ու կը բարոյագրկէր մարդուն մէջ անձնաւորութիւնը:

Ներկայ սանձարձակ ժամանակներուն՝ մեղքին այնպիսի բարձրունք մը տրուած է, որ ընկերային գոծառութիւնները եւ յարաբերութիւնները կը կատարուին Աստուծոյ վկայութեամբ եւ սուսին ու երգումին հաւաստումներով:

Գիտութիւնը՝ հակառակ իր գրոհային յառաջդիմութեան, չկրցաւ մարդուն գոյութեան հաւատալի բացատրութեան մը տալ, աստուածապաշտութեան ժխտումով, աւելի խորացուց եւ բարդացուց կեանքին նշանակութիւնը:

ՏԱՆԸՆ ՌԱՍՄՅԵՆՏ ԵՒ ԱՍՏՏԱՄ ՇԻՄԵՅՆ

Շարունակում է 6-էն

ցնցուած է ամերիկացի ժողովուրդը, որ սթափելով Պուշեան քարոզչութեան թմբերէն, երկրին ղեկը յանձնեց Դեմոկրատներուն այն գլխաւոր ակնկալութեամբ որ վերջ տրուի այս վնասակար պատերազմին: Վնասակար՝ մանաւանդ Ամերիկայի համար, որուն համառոտարհային վարկը որեւէ ժամանակէ աւելի ցած մակարդակի հասած է, եւ որ քարիւղով չի վերականգուել:

Այս սխալ քաղաքականութեան սրբագրումի նախանշանները երեւալ սկսած են արդէն. Իրաքէն քաշուելու մասին խորհրդակցութիւններ կը կատարուին, քաշուելէն աւելի քաշուելու ձեւին մասին կը մտածուի, ինչպէ՛ս քաշուիլ որ պարտութեան տպաւորութիւն չգործէ:

Ինչպէս նախապէս ըսինք, նախագահը տակաւին երկու տարուան շրջան մը ունի կաշկանդուած ազատութիւնով, որուն թելերը կապուած են Ներկայացուցիչներու Տան եւ Մերակոյցի Դեմոկրատ մեծամասնութեան: Այսուհանդերձ, Պուշի կրած բարոյական հարուանք զապեց իր պոռոտախօսութիւնն ու ամբարտաւան շարժումները: Յառաջ եկած փոփոխութիւններուն գլխաւոր գոհը եղաւ պաշտպանութեան նախարար Տանըլտ Ռամսֆելտը: Նախագահ Պուշ երբեք պիտի չուզեր գրկուիլ իր ամենէն վստահելի ու համակարծիք գործակիցէն, որուն խորհուրդները վճռական եղան Ամերիկայի Իրաքեան պատերազմի ճահճախուտին միջոցաւ մէջ:

Մինչ այս պատերազմէն ամերիկեան կողմի երկու գլխաւոր հերոսներէն նախագահ Պուշ տակաւին կը վայելէ իր նախագահութիւնը, իսկ պաշտպանութեան նախարարը պարզապէս միայն իր պաշտօնէն գրկուելու բարոյական պատիժը կրած է, Իրաքի նախագահ Սատտամ Հիւսէյն երկար ժամանակ բանտարկուած մնալէ յետոյ, մահուան դատապարտուած է: Ամերիկեան ներշնչումով դատական բեմադրութեան մը յետոյ, նախագահ Ս. Հիւսէյն ամբաստանուեցաւ իբրեւ մարդկային իրաւունքները ոտնակոխած, իր քաղաքական հակառակորդները բանտարկած կամ սպաննած բռնատէր մը:

Ճիշդ կրնան ըլլալ այդ ամբաստանութիւնները, սակայն, նոյնքան ճիշդ է որ ոչ մէկ երկիր կառավարող ղեկավար գերծ եղած է նման յանցանքներէ: Ս. Հիւսէյն եւս բացառութիւն չէր եւ հարիւրներու կամ հազարներու մահուան պատճառ դործընթացին մէջ անխուսափելի է յանցաւորներու կողքին անմեղներու ալ դատապարտումն ու սպաննութիւնը: Բայց, Սատտամ Հիւսէյն ինչ որ ըրաւ՝ իր երկրին մէջ իր ժողովուրդին ըրաւ: Մինչ նախագահ Պուշ եւ Ռամսֆելտ անկախ ու գերիշխան պետութեան մը վրայ յարձակեցան հարիւր հազարներու մահուան պատճառ դառնալով եւ ամբողջ երկիր մը աւերելով: Նախագահ Պուշի գլխաւորութեամբ եւ Անգլիոյ վարչապետ Թոնի Պլէրի ձայնակցութեամբ կատարուած համաշխարհային քարոզչութեամբ փորձեցին մարդկութիւնը համոզել, թէ այս պատերազմով Իրաքի «զանգուածային բնաջնջման գէնքերէն» զայիք վտանգը պիտի կանխեն, միաժամանակ, բռնատիրութեան վերջ տալով, դեմոկրատի պիտի հաստատեն Իրաքի մէջ: Այս պատճառաբանութեամբ նախադրական մը կատարուեցաւ, երկիրը քարուքանդ եղաւ ու գրաւուեցաւ, բանտարկուեցան ու սպաննուեցան այդ վարչաձեւին պատասխանատուները, բայց Իրաք խաղաղ եւ ապահով երկիր մը չդարձաւ: Ընդհակառակը, նախապէս խաղաղ եւ ապահով այդ երկիրը ահաբեկչութեան եւ սպանդի բոյն մը դարձաւ՝ առօրեայ պայթումներով եւ 50-60 մարդու սպաննութեամբ: Ոչ ալ դեմոկրատի ստրվեցաւ Իրաքի ժողովուրդը:

Իսկ ո՞վ պիտի ստրվեցնէ ամերիկեան կառավարող շրջանակներուն որ ուրիշ երկիր գրաւելով եւ ժողովուրդներու վրայ բռնանալով դեմոկրատի կարելի չէ պարտադրել:

Դեմոկրատիսին արտածման ապրանք չէ: Ան ձեռք կը ձգուի խաղաղ եւ ապահով պայմաններու տակ ապրող ժողովուրդի մը սեփական փորձառութեամբ, ժամանակով ու դատախարակութեամբ, բայց երբեք՝ բռնութեամբ:

Բռնութիւնը հերքումն իսկ է դեմոկրատիին:

ՑԱԻԱԿՑԱԿԱՆ

ԳՐԻԳՈՐ ԽՊՈՅԵԱՆԻ մահուան տխուր առիթով (մահացած Պէյրուտի), Փասատինայի Հ.Մ.Մ.ի վարչութիւնը իր խորագրաց վշտակցութիւնները կը յայտնէ հանգուցեալ այրիին, զաւակներուն, ընտանեկան բոլոր պարագաներուն, մասնաւորաբար իր եղբօր Տէր եւ Տիկին Յակոբ Խպոյեանին:

ԳՐԻԳՈՐ ԽՊՈՅԵԱՆԻ մահուան տխուր առիթով «Մասիս»ի խմբագրութիւնն ու աշխատակազմը իր վշտակցութիւնները կը յայտնէ հանգուցեալի ընտանեկան համայն պարագաներուն, մասնաւորաբար իր եղբօր Յակոբ Խպոյեանին:

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԲԱՐԵԳՈՐԾԱԿԱՆ ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՄԻՈՒԹԻՒՆ ■ ARMENIAN GENERAL BENEVOLENT UNION

Բեղմնաւոր Անցեալ, Լուսաշող Ապագայ:
Proud Past, Exciting Future.

AGBU Generation Next Mentorship Program

Holiday FUNdraiser

Comedy Show and Mixer
with Lory Tatoulian

Support the next Generation
by supporting Generation Next!

\$20.00 Donation

Friday, December 8, 2006
8:00pm - 10:00pm

In the famous Ardavazt Theatre

AGBU Pasadena Alex Manoogian Center
2495 E. Mountain St.,
Pasadena, CA 91104

Buy your tickets in advance at:
626 794 7942 or www.agbugennext.org

NEW YEAR'S EVE DINNER-DANCE

ORGANIZED BY AGBU - AYA
GLENDALE-PASADENA CHAPTER

ENTERTAINMENT
&
SURPRISES

SUNDAY, DECEMBER 31, 2006
8:00PM

AGBU ALEX MANOOGIAN CENTER
2495 E. MOUNTAIN STREET
PASADENA, CA 91104

*Music by DJ Heartbeat
Catering by La Fogata*

Special Program and Menu for
Children in a Separate Hall

Adults \$75
Children 12 and under \$35
Children 5 and under Free

RSVP - LIMITED SEATING
Call the AGBU Alex Manoogian Center
(626) 794-7942

AGBU CENTENNIAL SPONSORS

Commerce Casino
LOS ANGELES
6131 E. Telegraph Rd. • Commerce, CA 90040 • 323.721.2100 • 714.879.2100 • commercecasino.com

CROWNE PLAZA
HOTELS & RESORTS

Bank of Orange County is a full service bank prepared to meet the needs of both small and large businesses.

BANK of ORANGE COUNTY
Commercial Real Estate
Term Loans and Lines
Free Business Checking
High Rate Money Market

BOC
A Division of Placer Sierra Bank

Contact:
Gus Ghusayni
Senior Vice President
411 N. Central Avenue
Glendale, CA 91203
bankoforangecounty.com
(818) 548-2720